

ยอดธรรม

โดย

พระปรีชา รัตนธมฺโม

พิมพ์แจกโดย: นายสรวัฒน์ แท้ศิริ เทชวรรณสถิต

และ

นายฮ่องบิ่ง นางฮ่องเฮียง แท้ศิริ

เนื่องในวันระลึกถึงบรรพบุรุษในการถวายภัตตาหาร

และ เข่นไหว้ "เจดีย์ แท้ศิริ นุสรณ์"

ซึ่งบรรจุอัฐิ ของบิดามารดาฯ ณ วัดเขื่องกลาง

อ.เขื่องใน อุดรฯ

ในวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๘ นับเป็นปีที่ ๒๙

(๒๕๐๐ ถึง ๒๕๒๘)

"คำปรารภ"

โบราณจีนกล่าวไว้ว่า "นึ่ง แซ ซิด จับโก้ว
ไล่ ฮี" แปลเป็นไทยว่า คนเราเกิดมาที่มีอายุถึง ๗๐
ปี น้อยมาก (คงจะเป็นสมัยโบราณกาล) เมื่อผม
(ผู้บันทึก) ได้ระลึกถึงคำกล่าวนี้ ผมมีความภูมิใจอย่าง
ยิ่ง ที่บัดนี้ผมมีอายุถึง ๗๖ ปีแล้ว ทั้งนี้^{๕๕๗} เพราะ เดิม
แม่ท่านได้หนุนน้อมอุ้มชูมาด้วยความยากลำบาก เพราะ
ผมเป็นลูกชายคนเดียว ผมได้ระลึกถึงพระเดชพระคุณ
ของท่านแล้ว จึงตั้งใจที่จะตอบสนองพระเดชพระคุณ
ของท่าน ผมจึงได้ปรึกษากับน้องชาย ซึ่งเป็นลูกแม่
เลี้ยง เมื่อน้องเขาเห็นด้วย ผมจึงได้จัดพิมพ์หนังสือ
ให้ชื่อว่า "ยอดธรรม" ซึ่ง "พระปรีชา รตนธัมโม"
เป็นผู้เรียบเรียง ซึ่งเคยพิมพ์แจกมาแล้วเมื่อก่อน มา
จัดพิมพ์อีก เพื่อแจกจ่ายญาติธรรมและเพื่อเป็นธรรม
บรรณาการ เพื่อประโยชน์แก่ชาวพุทธทั่วไป และได้
ถวายจัดบัญชี เพื่อเป็นการสมทบทุนก่อสร้างอาคาร
"วิทยาลัยสงฆ์จังหวัดอุบลราชธานี" ที่วัดมหาณาราม
จำนวนเงิน ๑๐.๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาท) และได้

ถวายจุดบั้งจัญเพื่อพร่างพระอุโบสถ วัดป่าศรีสำราญ
 เงิน ๑.๐๐๐ บาท และสร้างอุโบสถวัดสว่างอารมณ์
 อำเภอลำปางใน อีก ๑.๐๐๐ และเมื่อปี ๒๕๐๐ ได้ร่วม
 กับลูกหลานสร้าง "เจดีย์ แต้ศรีอนุสรณ์ วัดเขื่องกลาง
 และได้ทำการเพื่อบรรจุอัฐิของ เตี้ย แม่ และได้ทำการ
 ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์ และเช่นให้ไว้ตาม
 ประเพณีมาทุกปี บนถนนที่ ๒๕ ต่อมาเมื่อปี ๒๕๑๘
 มารดาเลี้ยงได้ ถวายแก่กรรมก็ได้ก่อสร้างบรรจุศพ ที่
 "สุสานฮวยเซย" ที่ก.ม.ถนนชยางกูร จังหวัดอุบล
 ราชธานี

"เสตุ ถิ โว โทตุ สพพทา"

ขอความสุขสวัสดิ์ จงมีแต่ท่านทั้งหลายทุก

เมื่อเทอญ

สววัฒน์ แต้ศรี เถชวรรณสถิต

๑๘ ขอยร่วมญาติ แสงวิวัฒน์

ถนนบูรพาใน จังหวัดอุบลราชธานี

"๑ ต้นตระกูล แต่ศิริ" ๑๑๑"

คุณพ่อสุรย์กั๋ง แต่ศิริ
๒๔๑๑ ถึง ๒๔๘๐
鄭國治

ทนายท ฮ่องแข็ง แต่ศิริ

คุณแม่เขียว วรรณ
สถิตย์ ๒๔๑๕ ถึง
๒๔๘๕
陳媽僑

คุณแม่ ลี หง ล้ง
๒๔๓๖ ถึง ๒๕๑๘
李宜隆

สรวิวัฒน์ แต่ศิริ เทชวรรณสถิต
鄭鴻成

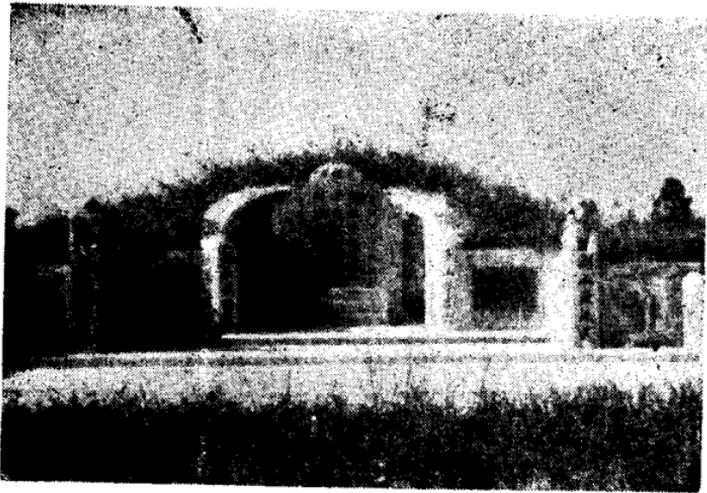
เจดีย์ แท้ศิริ อนุสรณ์ ๒๕๐๐

เจดีย์ บรรจุนิธิ เตียสุรณุกัง แท้ศิริ และ
 คุณแม่เขี้ยว วรรณสถิตย์

สุสาน "แต่ศิริ อนุสรณ์"

ที่ ฮวย เขย สถาน
จังหวัดอุบลราชธานี

บรรดาศพคุณแม่ ดี หึง ถึง แต่ศิริ ๒๕๑๘

คำอนุโมทนา

พระคุณเจ้า พระกิตติญาณโสภณ รองเจ้าคณะ
จังหวัดอุบลราชธานี

ในการที่ นายสรวิวัฒน์ เตชวรรณสถิต ได้พิมพ์
หนังสือ "ยอดธรรม" ซึ่งเรียบเรียงโดย พระปริชา รคนธมโ
ภิกขุ" แจกเป็นธรรมทาน ในวันระลึกถึงบรรพบุรุษ ใน
การถวายภัตตาหาร แต่พระภิกษุสงฆ์ และเช่นๆให้ไว้เจติ
บรรจ้อัฐบริวารบุรุษ" แต่ริศิอนุสรณ์ ที่วัดเขื่องกลาง อำเภอ
เขื่องใน ในวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๘ เป็นปีที่ ๒๙ นี้

อาตมาภาพ ขออนุโมทนาส่วนบุญกุศลอันยิ่งยด
นี้ด้วย เพราะตามหลักทางพระพุทธศาสนา ถือว่าเป็นม
กุศลอย่างยิ่ง กว่าทำให้ท่านอย่างอื่น ดังบาลีว่า สันนทา
ธมฺมทานํ ชินาติ การให้ธรรมะเป็นทานเป็นการชนะการ
ทุกอย่าง จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่ง อีกอย่างหนึ่ง เป็นก
แสดงออกซึ่งความ กตัญญู กตเวทิต์ ซึ่งเป็นเครื่องหมายค
ดีทั้งนี้

พระกิตติญาณโสภณ

พระกิตติญาณโสภณ

รองเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี

บันทึกย่อหัวข้อเทศนา
แก่อุบาลก อุบาสิกา ในเทศกาลเข้าพรรษา
วัดสว่างอารมณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด

๑. เรื่องหลักพระพุทธศาสนา
 ๒. เรื่องพระพุทธเจ้า
 ๓. เรื่องพระธรรมเจ้า
 ๔. เรื่องพระสงฆ์เจ้า
 ๕. เรื่องพระพุทธศาสนาแก่ข้าราชการปกครองประเทศไทย
 ๖. เรื่องหน้าที่พุทธศาสนิกชน
 ๗. เรื่องศาสนาวิจารณ์
 ๘. เรื่องพระโอวาทปาฏิโมกข์
 ๙. เรื่องอมตธรรม
 ๑๐. เรื่องธรรมที่เกี่ยวแก่การเจริญยศ
 ๑๑. เรื่องธรรมอันนำไปสู่ความเจริญ
 ๑๒. เรื่องปกิณฑกรรม
-

๑. เรื่อง หลักพระพุทธศาสนา

ในพระพุทธศาสนามีหลักสำคัญ ๓ ประการ ที่เรา
เรียกว่า พระรัตนตรัย คือ แก้วอันประเสริฐให้เกิดความยินดี
๓ ประการ คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ อัน
เป็นมงคลให้เกิดสิริสวัสดิพิพัฒน์สถาพรแก่บุคคลผู้เลื่อมใส

พระพุทธเจ้า คือ ท่านผู้ทรงรู้ดีรู้ชอบด้วยพระองค์
เองก่อน แล้วทรงสอนผู้อื่นให้รู้ตามด้วย (ได้แก่ทรงรู้ทุก
รู้เหตุให้เกิดทุกข์ รู้ความดับทุกข์ รู้ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับ
ทุกข์ เมื่อรู้แล้วว่าสิ่งใดดี ไม่ดี ก็ทรงสอนให้ประพฤติในทาง
ดี หลีกหนีทางไม่ดี)

พระธรรมเจ้า คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า (เรียก
ธรรมะ) มี ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์

พระสงฆ์เจ้า คือ บุคคลผู้เลื่อมใสในคำสอนของพ
พุทธเจ้า และปฏิบัติตามพระธรรมวินัยของพระองค์

พุทธศาสนิกชน ฟังถ้อยคำสอนอยู่ในพระรัตน
โดยที่ พระพุทธเจ้า นั้น มีคุณประโยชน์ต่อเรา คือ ได้ต
ดีด้วยพระองค์เองแล้ว ทรงสอนผู้อื่นให้รู้ตาม

พระธรรม มีคุณต่อเราคือ คุ้มครองรักษาผู้ปฏิบัติ
ให้ตกไปในฐานะอันชั่ว

พระสงฆ์ มีคุณต่อเรา คือ เป็นผู้ให้ศึกษาและปฏิบัติ
บัตถกามพระธรรมแล้ว มีเมตตา สั่งสอนประชาชนให้รู้พระ
ธรรมอันค้ำชูด้วย

พระรัตนตรัยทั้ง ๓ ประการ^๕ เป็นหลักอันสำคัญ
ยิ่งในพระพุทธศาสนา ต่างอาศัยกันและกันไป ผู้ยอมรับพระ
พุทธ พระธรรม พระสงฆ์ว่า เป็นของเราได้ชื่อว่า พุทธ
มามกะ พึงตั้งใจกล่าวไตรสรณาคมน์ (ระลึกถึง พระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์) ดังนี้

พุทธ สรณํ กุญฺฉามิ ฌมฺมํ สรณํ กุญฺฉามิ

สงฺฆํ สรณํ กุญฺฉามิ

ทุกฺขมฺปิ พุทฺธํ สรณํ กุญฺฉามิ ทุกฺขมฺปิ ฌมฺมํ สรณํ
กุญฺฉามิ ทุกฺขมฺปิ สงฺฆํ สรณํ กุญฺฉามิ

ทุกฺขมฺปิ พุทฺธํ สรณํ กุญฺฉามิ ทุกฺขมฺปิ ฌมฺมํ สรณํ
กุญฺฉามิ ทุกฺขมฺปิ สงฺฆํ สรณํ กุญฺฉามิ

แปลความว่า “ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธเจ้า พระ
ธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า เป็นที่พึ่งที่ระลึก ^๕ครั้งที่ ๑ ครั้งที่
๒ ครั้งที่ ๓”

๒. เรื่อง พระพุทธเจ้า

พระประวัติย่อ:— พระพุทธเจ้าคือท่านผู้ตรัสรู้ธรรม แล้วสอนผู้อื่นให้รู้ตาม ในพุทธกาลนี้ได้แก่พระพุทธเจ้า ผู้มีนามว่า "สิทธัตถะ" พระบิดาเป็นกษัตริย์แห่งวงศ์ศากยะ ชื่อ พระเจ้าสุทโธทนะ พระมารดาชื่อพระนางมทามายา ประสูตก่อนตั้ง พ.ศ. แแปดสิบมี ตรงกับวันพุธ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนหกปีจอ ตรงกับวันที่ ๑๙ พฤษภาคม เวลา ๑๐ นาฬิกา ณ ริมไม้แห่งหนึ่ง ที่ตำบลลุมพินีวัน เขตกรุงกบิลพัสดุ์ (มีรันเต ประเทศเนปาล บัจจุบัน) พระชันษาครบ ๑๖ ปี พระบิดาจัดการอภิเษกกับ พระนางยโสธรา อายุ ๒๙ พรรษา เกิดมีพระโอรส ๑ องค์ ทรงพระนามว่า "ราหุล" พิจารณาเห็นชาวโลกผู้ตกอยู่ในห้วงทุกข์ปรารถนาจะให้ชาวโลกพ้นทุกข์ ทรงตั้งศินพระทัยเด็ดขาดในคืนที่พระราหุลเกิด ออกจากพระราชวังไปสู่ป่า ทบปเลื่องเครื่องทรงออก ทรงเพศเป็นนักบวช ณ ผังแม่เฒ่าอินมานที ทรงสละความสุขของพระองค์เพื่อมอบ พระอภิธรรมเป็นสมบัติของโลก บำเพ็ญเพียรทางจิตอยู่ ๖ ปี จนอายุ ๓๕ ปี ตรัสรู้ ณ วันเพ็ญ เดือนหก ขึ้นสิบห้าค่ำ ปีระ

ก่อนนิพพาน ๔๕ ปี ทรงประกาศศาสนายู่ ๔๕ ปี ถึง
วันเพ็ญเดือนหก พระพุทธองค์ได้เสด็จปรินิพพาน ท่าม
กลางพระสงฆ์จำนวนมาก

พระธรรมที่พระองค์ตรัสรู้:- คืออริยสัจสี่ ได้แก่

๑. ทุกข์ ได้แก่ความเกิด ความตาย ที่ครอบงำสัตว์อยู่
๒. สมุทัย ได้แก่ต้นเหตุอันเป็นเหตุให้เกิดทุกข์
(ต้นเหตุ คือความทะยานอยากได้แก่ ออยากเป็น ออยากพ้น
จากภาวะได้ การเป็นที่คนไม่พอใจ)

๓. นิโรธ ได้แก่ความดับทุกข์ให้หมดไป

๔. มรรค ได้แก่วิธีปฏิบัติให้บรรลุถึงความดับทุกข์
มี ๘ ข้อ เรียกว่า มรรค ๘ บัญญัติอันเห็นชอบ คำริชอบ
กล่าววาจาชอบ การงานชอบ เลี้ยงอาชีพชอบ เพียรชอบ
ระลึกชอบ ตั้งใจชอบ)

พระพุทธคุณ:- พระองค์มีพระคุณมากจะกล่าว
พรรณาตลอดกัลป์หนึ่ง ไม่ได้ตรัสอะไรอื่นเลย กัลป์หนึ่งก็
จะสิ้นไปเปล่า แต่พระคุณยังหาขาดไม่ พุทธย่อๆก็มีพระ
คุณดังที่เราสวดกันเสมอว่า "อิติปิ โส ภควา อรหํ สมมา
สมบุตฺโต วิชชาจรณสมุปฺปนโน สุกโต โลกวิทู อนุตฺตโร

ปฐมมสารถิ สกฺดา เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ” แปล
 เป็นภาษาไทยว่า แม้เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระ
 องค์นั้นเป็นพระอรหันต์ผู้ไกลจากกิเลส ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ
 ทรงประกอบสมบุรณ์ด้วยพระวิชา และพระจรรยาประพฤติ
 ปฏิบัติตามความรู้นั้น เสด็จไป ณ ที่ไหน เสด็จไปทีแล้ว
 เพราะนำประโยชน์สุขให้เกิดขึ้น ทรงรู้แจ้งโลกด้วยประการ
 ทั้งปวง ทรงเป็นสารถิฝึกบุคคลที่ควรฝึกได้ไม่มีสารถิอื่นเทียบ
 เทียม พระองค์เป็นเยี่ยมในเชิงฝึก ทรงมีพระปริชาสามารถ
 เป็นครูอาจารย์ของเทวกาและมนุษย์ ทรงปลุกบุคคลอื่นให้
 ตื่นจากกิเลสเครื่องเศร้าหมอง ทรงครองความเป็นผู้มีโช
 จำหน่ายแจกพระธรรม

สรุปพระพุทธคุณ มี ๙ ย่นย่อลงมีพระคุณ ๓ อย่างคือ

๑. พระปัญญาคุณ คือทรงประกอบด้วยพระปัญญา
 รัตสุธรรมวิเศษ
๒. พระวิสุทธิคุณ คือทรงบริสุทธิ์หลุดพ้นจากกิ
 โดยสิ้นเชิงแล้ว
๓. พระมหากรุณาธิคุณ คือทรงมีพระกรุณาธิ
 ธรรมพัสตัว

๒. การยักยอกให้ถึงพร้อม:— หมายความว่าทำ
ความดี ให้มากเพียงพอ โดยเว้นจากทำความชั่วมา ประ
กอบกุศลกรรมพล ๑๐ คือเว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจาก
การลักขโมย เว้นจากการผิดประเวณี เว้นจากการพูดส่อ
เสียด เว้นจากการพูดคำหยาบ เว้นจากการพูดเหลวไหลไม่
โลกพยายามทำอะไรของเขา ไม่ปองร้ายเขา เห็นชอบตาม
คลองธรรม ซึ่งเป็นความดี

๓. การชำระจิตของตนให้ผุดผ่อง ได้แก่ทำจิตของ
ตนให้พ้นจากอำนาจกิเลส คือ โสภะ— ความโลภ โทสะ
ความโกรธ โมหะ—ความหลง

จะเห็นได้ว่า พระพุทธศาสนานิยมความบริสุทธิ์ ไม่
นิยมสิ่งสกปรก เมื่อเรานับถือพระพุทธศาสนา เราจะต้องคำ
เนินตามหลักดังกล่าวแล้ว

พระธรรมคุณ:— คือคุณหรือความดีแห่งพระธรรม
ที่พวกเราทั้งหลายสวคมนต์ระลึกเสมอว่า “สุว กุขาโค
ภควตา ธมฺโม สนฺนุ.ทิจฺฐโก อกาลโก เอหิปสฺสโก
โอปนยโก ปจฺจุตฺตํ เวทิตตพฺโพ วิญญูหีติ” แปลความว่า
“พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว อันผู้ได้บรรล

จะพึงเห็นเอง ไม่ประกอบด้วยกาลเวลา ที่จะประพฤติกปฏิบัติตามควรเรียกให้มาก ควรน้อมใจเข้ามา อันผู้จะพึงรู้ได้เฉพาะตน

สรุปพระธรรมคุณมี ๕ ข้อคือ

๑. พระธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสแล้ว—ถูกต้อง
๒. เป็นธรรมที่ผู้บรรลจะเห็นได้เอง—พาความเชื่อเอง
๓. เป็นธรรมที่ไม่ล้าสมัย ให้ผลดีแก่ผู้ปฏิบัติเสมอ
๔. เป็นธรรมที่เรียกกันมากได้ วิพากย์วิจารณ์ได้
๕. เป็นธรรมที่ควรน้อมเข้ามาในตน—ใครปฏิบัติได้ก็
๖. เป็นธรรมที่วิญญูชนจะพึงรู้เฉพาะตน - ผู้บรรลจะพึงรู้ได้เอง

พระธรรมและพระวินัย

พระธรรมเป็นเครื่องอบรม ทางจิตใจเป็นสำคัญ

พระวินัยเป็นข้อปฏิบัติ ห้ามปรามความประพฤติชั่วทางกายวาจา

เมื่อสมเด็จพระบรมศาสดา จะปรินิพพานได้ทรงตั้ง

พระธรรม และพระวินัยไปเป็นศาสดาแทนพระองค์ ในเมื่อ

พระองค์ล่วงไป

๕. เรื่องพระสงฆ์เจ้า

พระสงฆ์ ได้แก่ บุคคลที่ได้ฟังคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แล้วปฏิบัติตามวินัยของพระองค์ เป็นผู้สืบทอดอายุพระศาสนาด้วยการศึกษาเรียนและปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วสั่งสอนประชาชนต่อๆมาจนเท่าทุกวันนี้

พระสงฆ์แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

ก. อริยสงฆ์ คือพระสงฆ์ที่ได้บรรลุคุณวิเศษแล้ว

ข. สมมติสงฆ์ คือผู้ที่ได้อุปสมบทแล้วรักษาศีลวินัยด้วยดี ได้แก่พระภิกษุสงฆ์ที่ประจำอยู่วัดสืบต่อพระศาสนาทุกวันนี้

คุณความดีของพระสงฆ์:—มี ๙ อย่างดังนี้—

ภควโต สวากสงโม อชุปฏิปนโน ภควโต สวากสงโม
 ฌายปฏิปนโน ภควโต สวากสงโม สามิจิปฏิปนโน ภควโต
 สวากสงโม ยทิทัง จตตาริ ปุริสยுகานิ อญฺ.ฐ ปุริสปุคฺค
 ภควโต สวากสงโม อาหุเนยฺโย ปาหุเนยฺโย ทกฺขิณเณย
 อณฺชติกรรมิโย อนนฺตทวารํ ปุณฺณกฺเขตตํ โลกสุสชาติ”
 แปลเป็นไทยว่า “พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาค

เป็นผู้ปฏิบัติแล้ว เป็นผู้ทรงดีแล้ว เป็นผู้ปฏิบัติเป็นธรรม
เป็นผู้ปฏิบัติสมควร นี่คือใคร ก็คือกึ่งบุรุษ ๔ บุรุษบุคคล ๘
พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านี้ เป็นผู้ควรของค่านับ
เป็นผู้ควรของต้อนรับ เป็นผู้ควรของทำบุญ เป็นผู้ควรประ
นมมือไหว้ เป็นเนืองนาบุญของโลกไม่มีนาบุญอื่นยิ่งไปกว่า

สรุปพระคุณของพระสงฆ์มี ๘ ประการ เพื่อเข้าใจ
ได้ง่ายๆ คือ

๑. พระสงฆ์เป็นผู้ปฏิบัติดี ถูกธรรมวินัย
๒. พระสงฆ์เป็นผู้ปฏิบัติตรง คือไม่ลวงโลก
๓. พระสงฆ์เป็นผู้ปฏิบัติธรรม คือปฏิบัติมุ่งธรรม
เป็นใหญ่

๔. เป็นผู้ปฏิบัติสมควรแก่การยกย่องนับถือ
๕. เป็นผู้ควรแก่ของค่านับ โดยมีคุณธรรมสูงพอ
๖. เป็นผู้ควรของต้อนรับ เพราะเป็นแขกผู้มีชาติ
๗. เป็นผู้ควรรับของทำบุญ ก็มีความบริสุทธิ์พอ
๘. เป็นผู้ควรแก่การไหว้ ก็มีความดีพอ
๙. เป็นเนืองนาบุญของชาวโลก คือ ทรงความเลื่อม

ใสแก่ชาวโลก

๕. เรื่องพระพุทธศาสนากับการ ปกครองประเทศไทย

การปกครองของประเทศไทย เป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการปกครองที่ยึดหลักว่า เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน สิทธิแสดงความคิดเห็นขัดแย้ง เป็นสิทธิจะต้องพึงรักษาไว้อย่างหวงแหนที่สุดในระบอบประชาธิปไตย

พระพุทธศาสนา ให้สิทธิในการแสดงความคิดเห็นขัดแย้งคือ มิให้เชื่อจนจะเกิดความเชื่อเอง ให้สอบถามขัดแย้งได้ทุกโอกาส ไม่บังคับให้เชื่ออย่างใด

พระพุทธศาสนากับการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยจึงเหมาะสมยิ่ง เพราะ

๑. พระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้นำที่แท้จริง ทรงเคารพต่อความเป็นบุคคลของทุกคน

๒. พระองค์ทรงประกาศพระธรรม โดยไม่บังคับผู้หนึ่งผู้ใดเชื่อถือ

๓. พระองค์ทรงถือว่าบุคคลจะมีค่าสมเป็นคน หรือมีได้อยู่ที่ตำแหน่งหรือทรัพย์สินสมบัติ

๔. พระองค์ทรงถือว่าบุคคลทุกคน ควรจะมุ่งหวัง การกระทำตัวเองให้เจริญขึ้นเสียก่อน จึงจะไปอบรมผู้อื่น

๕. พระองค์ทรงถือว่าบุคคลย่อมมีความรับผิดชอบใน กิจการงาน ในวาจาและในความคิดของตัวเองอยู่เสมอ

๖. พระองค์ทรงสอนให้คนรู้จักเชื่อตัวเอง ให้บุคคล มีอิสระในการกระทำในการเลือกสิ่งที่ดีที่ชอบและไม่ชอบและ ทรงถือว่าคนจะเจริญอยู่ที่หลักจริยธรรม

๗. พระองค์ทรงสอนให้เราไม่มีทรี มีความกรุณาต่อ บุคคลทั่วไป และในที่สุดพระองค์ทรงสอน หลักแห่งความ สงบและระมัดระวัง และความใจกว้าง ไม่คิดเห็นแก่ตัวไป มากกว่าผู้อื่น เป็นพระศาสนาที่ดียิ่ง

พระพุทธานุญาตจึงเป็นศาสนาที่ควรไหว้:— พึง ไหว้ตามคำไหว้พระเป็นนิตย์ดังนี้

“อรหัง สมฺมาสมฺพุทฺโธ ภควา พุทฺธํ ภควนฺตํ อภิเวทมิ”
สวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม ธมฺมํ นมสฺส มิ
สฺสปฏิปนฺโน ภควโต สวากฺสงฺโฆ สงฺฆํ นมามิ”

(ข้าพเจ้าขอถวายอภิเวทพระพุทธรเจ้า

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระธรรม

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระสงฆ์)

๒. เรื่อง หน้าทีพระพุทศาศนิกชน

พุทศาศนิกชน คือ บุคคลที่ยอมรับนับถือพระพุทศาศนา โดยยึดปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทศองค์ตลอดมา ถึงแม้พระองค์จะดับขันธปรินิพพานไปนานครบ ๒๕๐๐ ปี มาแล้วก็ตามแต่พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทศองค์ยังอยู่เป็นคู่โลก ไม่มีสูญหายสลายไป แม้บางคนจะถือว่า พระพุทศาศนามีอายุตามที่ไต่ยินได้ฟังมาเพียง ๕,๐๐๐ ปีก็ตาม ทราบใดที่ยังมีผู้ประพฤติปฏิบัติตามอยู่ทราบใด พระพุทศาศนาก็จะต้องคงอยู่ทราบนั้น

ประเทศไทยเราได้รับเอาพระพุทศาศนาเป็นศาสนาประจำชาติมาได้ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว พุทศาศนิกชนที่รับช่วงจรรโลงประพฤติปฏิบัติไปตามพระธรรมคำสั่งสอนไป เพื่อเป็นสัญลักษณ์ศักดิ์ศรีของคนและส่วนรวมของประเทศชาติดังนี้

๑. ฟังปฏิญาณตน หรือตั้งสัตย์อธิฐานถึงพระรัตนตรัยว่าเป็นที่พึ่งที่ระลึกของตนอันเรียกว่า “ไตรสรณคมน์”

๒. หาโอกาสรักษาอุโบสถ ในวันพระคือวัน ๘, ๑๕, ๑๖ ค่ำ พักอยู่วัดสัก ๑ คืน หรือจะกลับบ้านก็ได้แต่ควร

ศีลอุโบสถคือศีล ๘ ไว้ ทั้งนี้ เพื่อจะฝึกจิตของตนให้มีกำลัง
ต่อต้านกับกิเลส คือความโลภ ความโกรธ ความหลง

๓. ผู้ชายควรรหาโอกาสบวชให้ได้เพื่อฝึกจิตใจ อย่าง
น้อยสัก ๑ พรรษา (๓ เดือน) ซึ่งเป็นการอบรมใจดีมาก
เป็นโอกาสได้ศึกษาพระศาสนาอย่างเต็มที่ เป็นการตีบท่อ
อายุศานาให้ยืนยาวตลอดไปด้วย

ปัญหาที่ว่า แม้ไม่บวชก็ศึกษาปฏิบัติพระศาสนาได้ แต่
กฤหัสถ์นั้น มีกิจห่วงใยมาก ยากที่จะทำใจให้เป็นกัมมัตถะ
ติดต่อกันไปไม่สะทวากเหมือนบรรพชิต การบวชนั้น นอกจาก
ได้ศึกษาความดี และได้ปฏิบัติความดีอันเป็นกุศล ทั้งกาย
วาจาใจ แล้วยังได้บุญและได้กุศลแก่ตัวอย่างที่ดีในวัตรปฏิบัติ
ด้วยพระพุทธองค์ ได้กล่าวถึงคุณของบรรพชา ๕ ประการว่า

“มหนตฺตุมิภาโว บรรพชาเป็นภุมิที่ใหญ่มากว้างขวาง
ไม่คับใจคับกาย

ปริสฺสุทฺตุมิภาโว บรรพชาเป็นภุมิบริสุทธ์สะอาด

สํวรุมิภาโว บรรพชาเป็นภุมิข้อบังคับอย่างแข็งแรง
เพื่อมิให้ทำชั่ว

บาปวีกตุมิภาโว บรรพชาเป็นภุมิที่ปราศจากคนเลวทราม

ธมฺมวิเลสลภณภาโว บรรพชาเป็นญุมิต่อการบรร
 ลุธรรม พิเศษเป็นเหตุให้ปฏิบัติสะดวกไม่สะดวกไม่มีสิ่งขัด
 ขวางเหมือนฆราวาส

สมมติว่า อายุเราขึ้นสัก ๘๐ ปี มาบวชเพียง ๓-๕
 เดือน มีชีวิตกฤหัสถ์ถึง ๗๙ ปีเศษ จะลองมาปฏิบัติเพื่อ
 ความรู้ตนเพื่อบุญกุศล เพื่อซึ่งในพระธรรมอันประเสริฐใน
 ชีวิตหนึ่งไม่ได้ทีเดียวหรือ

๕. ควรถือเป็นข้อปฏิบัติ หาโอกาส ทำบุญ บำรุง พระ
 ศาสนา พระศาสนาจะดำรงอยู่ได้เพราะพุทธศาสนิกชนช่วย
 กันอุทิศหนุน ตามกาลและตามควรแก่กำลัง ทั้งนี้ควรจะได้
 บำรุงทั้งบำรุงถาวรวัตถุหรือกิจส่วนรวม และบำรุงพระ
 ภิกษุสงฆ์

การบำรุงพระสงฆ์ นั้นควรที่ พุทธบริษัทจะช่วย กันบ
 รุง แม้แต่ข้าวสุกปั้นเล็กๆ หรือทัพพีเดียวก็เป็น การต่อพร
 พุทธศาสนาเอาไว้เพื่อตัวเรา ลูกหลาน ประเทศชาติแล
 ศาสนา

๕. ควรมีที่บูชาไว้เป็นประจำบ้านและสำนักงาน
 เพราะเป็นผลดีในการอบรมจิตใจของคนในบ้าน และสำน

งานได้ดี เป็นที่พำนักใจ และเป็นศิริมงคลแก่บ้านเรือน

ซึ่งควรจะมี พระพุทธรูปขนาดพอเหมาะ ๑ องค์
แจกัน ๑ คู่ เชิงเทียน ๑ คู่ กระจ่างรูป ๑ กระจ่าง ควรตั้ง
ไว้ให้เป็นที่สง่า น่านับถือ ทั้งนี้จะเป็นผล จิตใจสบาย ผ่อน
คลายกังวลอบรมบุตรหลานได้ดี เป็นสัญลักษณ์แห่งคนดี

๖. ควรไหว้พระสวตมนต์ประจำวัน จะเป็นเวลาก่อน
เข้านอน หรือตื่นนอนตอนเช้าก็ได้ ทำจิตใจสงบได้อย่างที่
หวังเป็นสุข เป็นศิริมงคลแก่ตนและครอบครัวด้วย

ก่อนสวตมนต์ จงจุดธูปเทียนบูชาพระแล้วว่าบทไหว้
พระรัตนตรัย (คือบทไหว้พระซึ่งขึ้นว่า อรหันตสมุทฺธสฺส
ภควา พุทฺธํ ภควนฺตุ อภิวาเทมิ สุวากุขาโต ภควตา ธมฺโม
ธมฺมํ นมสฺสามิ สุปฺปฏิปนฺโน ภควโต สวากสงฺโฆ สงฺฆ
นฺนามิ ว่าบทนมัสการ (คือ นโม ตสฺส ภควโต อรหโต
สมฺมา สมฺพุทฺธสฺส ๓ หน) ว่าบทสวดพระพุทฺธคุณ (ตั้ง
คำสวดที่กล่าวไว้ในบทคุณพระพุทฺธเจ้า) ว่าบทพระธรรมคุณ
(ตั้งคำสวดที่กล่าวไว้ในบทคุณพระธรรม) ว่าบทพระสังฆคุณ
(ตั้งคำสวดที่กล่าวไว้ในคุณพระสงฆ์) จบลงด้วยการแผ่
เมตตากด้วยคำดังนี้

สพฺเพ สตุตา สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์เกิดแก่
 เจ็บตายด้วยกันทั้งหมดสิ้น
 อเวรา จงอย่ามีเวรแก่กันและกันเลย
 อพฺยาปชฺฌา จงอย่าเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย
 อนินฺมา จงอย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย
 สุขํ อุตฺตํ ปรีหฺนตุ จงมีความสุขกายสุขใจรักษา
 ตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

๗. เรื่อง ศาสนาวิจารณ์

ความจำเป็นในการนับถือ มนุษย์โลก คือโลกที่เรา
 อยู่นี้มีศาสนาต่างๆมากมายหลายศาสนาด้วยกัน เนื่องมาแต่
 มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นสังคม เมื่อมีสังคมก็มีการปฏิบัติที่
 เป็นศีลธรรมเกิดขึ้น และก็มีผู้แสดงหลักคำสอน หลักปฏิบัติ
 หลักธรรม คำสอน ตลอดจนแสดงวิธีปฏิบัตินี้เรียกกันว่า
 "ศาสนา" (ศาสนาแปลว่า คำสอน, ข้อบังคับ)

การแบ่งศาสนา นานาศาสนาเมื่อสรุปแล้ว มีส่วน
 ใหญ่อยู่เพียง ๒ ลัทธิคือ

ลัทธิที่ ๑ แสดงว่าโลกนี้ต้องมีผู้สร้างระเบียบโลก

ลัทธิที่ ๒ ไม่ยอมแสดงเหตุผลทั้งไม่กังวลสร้างเรื่องผู้
 ระเบียบของโลก เพราะเห็นเป็นของยากที่จะพิสูจน์ความ
 จริงเป็นเรื่องธรรมชาติ ทุกอย่างเป็นไปด้วยกรรม ของตนเอง
 สิ่งทั้งหลายเกิดแก่เหตุ

อุดมคติทุกศาสนา ทุกศาสนาต่างมีอุดมคติ มุ่งสอน
 ให้ผู้นับถือ ประพฤติปฏิบัติความดีทั้งนั้น แต่ก็มีคำสอนอัน
 แตกต่างกัน มิฉะนั้นก็ไม่มี การแยกศาสนา ในโลกนี้คง
 มีศาสนาเดียว

ศาสนาในโลก มีทั้งหมดที่เป็นศาสนาใหญ่ๆ ๑๓
 ศาสนาคือ ศาสนาผีสิงเทวา ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาฮินดู
 ศาสนาพุทธศาสนา ศาสนาขงจื้อ ศาสนาเต๋า ศาสนาชินโต
 ศาสนาไซโรสเทอร์ ศาสนากรีก, โรมัน, ไอยคุปต์ ศาสนา
 ยิว ศาสนาคริสเตียน ศาสนาอิสลาม

ข้อแตกต่างในศาสนา พอจะจำกัดข้อแตกต่างได้ ๓
 ข้อใหญ่ๆคือ

๑. พึ่งพิจารณาการนับถือ
๒. พึ่งพิจารณาความบริสุทธิ์
๓. พึ่งพิจารณาการเผยแพร่

ศาสนาใดเป็นศาสนาที่ดีที่สุด พุทธศาสนิกชนพึงตั้งใจเป็นกลาง โดยได้พิจารณาเป็น ๒ แง่ เพื่อประโยชน์จากเรา
จะได้รับ ทั้งนี้คือ

๑. พิจารณาในแง่จุดมุ่งหมาย ทุกศาสนามีจุดมุ่งหมายที่จะชวนให้มนุษย์ บังคับใจตนเอง ให้อยู่ในกรอบแห่งการเคารพต่อสิทธิและหน้าที่แห่งกันและกัน ไม่ล่วงละเมิดสิทธิแห่งกัน ให้มนุษย์ประพฤติดีประพฤติชอบ ทำความดีละเว้นความชั่ว ทั้งนี้ ฉะนั้นถ้าพิจารณาในแง่จุดมุ่งหมายแล้ว ต้องถือว่าทุกศาสนาดีเหมือนกันหมด ไม่มีใครดีกว่าใคร

๒. พิจารณาในแง่ทางปฏิบัติเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมาย แต่ละศาสนามีคำสอนให้ปฏิบัติต่าง ๆ กัน เมื่อสรุปแล้วพระพุทธศาสนาสอนให้คนทำดี ละเว้นความชั่วและทำจิตใจให้บริสุทธิ์ โดยสอนด้วยเหตุผลความจริง เช่น ว่าคนทำดีได้ ทำชั่วได้ชั่ว สอนคนให้คนเชื่อด้วยเหตุผลโดยไตร่ตรองเสียก่อนไม่ให้เชื่อมงาย ไม่มีพระผู้ใดมาสร้างโลก ไม่มีกาบังคับให้ใครเชื่อ ไม่ให้เชื่อใคร ให้เชื่อตนเอง ใครเห็นก็เชื่อไปเอง ปรากฏว่าหลักพระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนไว้นั้นตรงกับหลักกฎหมาย หลักการปกครองประเทศ ทำให้บุคคลผู้ปฏิบัติมีชีวิตตามแบบประชาธิปไตย

ซึ่งเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อ
ประชาชนโดยแท้จริง ซึ่ง

ข้อเตือนใจแต่ชาวพุทธศาสนิกชน ยอดสุกชีวิติของ
ทุกๆคนก็คือศาสนาประจำตัวของเขา พุทธศาสนิกชนที่ดี
ย่อมไม่ถือคนในศาสนาอื่นเป็นศัตรู ย่อมมีใจกว้างไม่รังเกียจ
เบียดเบียนผู้นับถือศาสนาอื่น จึงรับฟังความคิดเห็นของคน
ศาสนาอื่นโดยชื่นก่าชื่นใจ แต่อย่าเหยียบย่ำ ลบหลู่ศาสนา
ของเขา จึงจะเป็นชาวพุทธที่แท้จริง

๘. เรื่อง พระโอวาทปาฏิโมกข์

ในวันมาฆบูชา กาลใกล้จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน
เมื่อพระอรียสงฆ์องค์พระอรหันต์ ๑๒๕๐ องค์ ได้พร้อม
กันมาเฝ้าพระพุทธเจ้าโดยมิได้นัดหมายกันมาก่อน พระองค์
ได้ประทานธรรม เทศนาตรัสพระบรมพุท โอวาท ให้เป็นแนว
ทางปฏิบัติประพฤติเรียกว่า โอวาทปาฏิโมกข์ อันนับว่าพระ
พุทธองค์ ประกาศตั้งหลักแห่งพระศาสนาด้วย ดังนี้

๑. ทรงแสดงขันธ์ คือความออกถันทนทาน ว่าเป็น
ธรรมเผาผลาญกิเลสอย่างยิ่ง

๒. ทรงแสงพระนิพพาน ว่าเป็นธรรมอันสูงยิ่ง
เป็นธรรมะที่สุดแห่งความปฏิบัติ

๓. ผู้ประพฤติปฏิบัติ ในพระธรรมวินัยได้จริงต้อง
เป็นผู้สงบระงับไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อน

๔. ทรงแสงการไม่ทำบาปทั้งปวง ๑

๕. ทำแต่กุศล คือการอบรมแต่คุณงามความดีให้
ถึงพร้อม ๑

๖. ทำจิตใจให้ผ่องใส คือให้ปราศจากกิเลสเครื่อง
เศร้าหมอง มีโลกโกรธหลงเป็นต้น ๑. โดย

(๑) ไม่เบียดเบียนผู้อื่นด้วยวาจา

(๒) ไม่เบียดเบียนผู้อื่นด้วยกาย

(๓) สำรวมระวังอยู่ในพระธรรมวินัย

(๔) เป็นผู้รู้จักประมาณ

(๕) ยินดีในสถานที่สงบสงัด

(๖) ประพฤติความเพียร ในอธิจิตคือ เป็นคนกล้า
รมจิตใจตนเอง ให้สงบระงับจากบาปธรรมมีความโลกความ
โกรธ ความหลง ให้ยิ่งๆขึ้นไปจนในที่สุดแห่งทุกข์ใน
อวสาน คือพระนิพพานเป็นธรรมยอดเยี่ยม

พระโอวาทปาฏิโมกข์ เป็นพุทธโอวาทให้พระภิกษุ
 ประพฤติปฏิบัติ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองในพระพุทธศาสนา
 ให้ยิ่ง ๆ ขึ้น ถึงแม้จะประทานเฉพาะต่อพระภิกษุสงฆ์ ก็
 ความ ต่ธรรมะอันเป็นความจริง นั้นย่อมประพฤติธรรมปฏิบัติ
 บัณฑิตได้ทั่วไปทั้งคฤหัสถ์ธรรมบรรพชิต

พุทธศาสนิกชนพึงประพฤติปฏิบัติอนุวัตรตาม คือ

๑. พยายามเป็นคน อตกตั้ง ทนทาน ต่อความทวิ
 กระทบทนต่อความลำบากทำงาน ทนต่อความเสียดสีด้วยกาย
 วาจา อตกตั้งต่อความโลภ ความโกรธ ความหลง เป็น
 เหตุให้จิตใจเศร้าหมอง
๒. ไม่ทำบาปทั้งปวง (บาปคือความชั่ว)
๓. ทำกุศล คืออบรมคุณงามความดีให้ถึงพร้อม
๔. ทำจิตใจให้ผ่องใส
๕. ไม่กล่าววาจาร้ายต่อใครๆ ไม่ทำร้ายใครๆ
๖. มีสติสัมปชัญญะสำรวมระวังด้วยการไม่ค้ำหน้าเมา
๗. บรรเทาความติดเข้ากับตนด้วยการรู้จักประมาณ
 รู้จักสถานะของตน
๘. อบรมบ่มนิสัยให้จิตใจของตนสงบ

๕. ระวังจากบาปจนเป็นถึงผู้สงบ ปราศจากกิเลสใน
อวสาน

ทั้งนี้ย่อมเป็นที่พึงประสงค์ในพระพุทธศาสนาอย่างยิ่ง

“ธมฺโม หเว รกฺขติ ธมฺมจารี” ธรรมย่อมรักษาผู้

ประพฤติธรรม

๙. เรื่อง อมตธรรม

อมตธรรม คือธรรมที่ไม่ตาย เป็นธรรมที่ถ้ามีอยู่ใน
บุคคล ไทอริยชน คนเจริญย่อมคบหาบุคคลผู้นั้น ปราภฏตาม
พระพุทธภาษิตบรรพชาว่า

“ขมฺหิ สจฺจญฺจ ธมฺมฺจ อหิสา สญฺญโม ทโม
เอตฺตริยา เสวนฺติ” เอตํ โลเก อนามคํ

แปลความว่า ความสัจความจริง ๑ ธรรมคือคุณ
ความดีอันเป็นที่ถูกที่ชอบ ๑ อหิงสาคือความไม่เบียดเบียน
บุคคลอื่นสัตว์อื่น ๑ สันญฺมะคือความสำรวมระวังในการพูด
การทำและความคิดของตน ๑ ทมะ คือความข่ม บังคับใ
ตนเองได้ ๑ ทั้ง ๕ นี้มีอยู่ในบุคคลไทอริยชนคนเจริญย่อ
มคบหาบุคคลนั้นเพราะคุณธรรมนั้นๆเป็นธรรมไม่ตายในโลก

จงมีความสัจจริง ด้วย ๑. จริงใจ ๒. จริงวาจา

๓. ความซื่อตรง

จงเป็นคนมีธรรมะ - ด้วยการประพฤติปฏิบัติรักษาศน
ให้ยู่ในความบริสุทธิ์ จงมีธรรมะคุ้มครองตนให้เที่ยงธรรม
อย่ามีอคติเข้าครอบงำ อย่าเอนเอียงไปทางโลกไทรหลง
จงมีพรหมวิหาร คือมีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา
จงมีสัมมัตตมัย ความสำรวมระวัง ด้วยสติสัมปชัญญะ
อยู่เป็นนิตย์

จงข่มใจ (ทมะ) ถ้าหากจิตใจกำเริบ ทำให้เสียความ
จริงและความประพฤติปฏิบัติธรรม ใช้ปัญญาเพ่งพินิจให้
เห็นผิดเห็นชอบโดยธรรม กำราบจิตใจให้สงบหายกำเริบกล้า
มนุษยอยู่ในโลาย่อมอาศัยซึ่งกัน และกันจึงจำเป็นประ
พฤติปฏิบัติธรรม ให้ตนเป็นผู้ควบคุมของบุคคลทั่วไป

“ทนโศก เสฏฐโฐ มนุสฺสเสสฺ”

ในหมู่มนุษย์ ผู้ฝึกฝนได้เป็นผู้ประเสริฐสุด

๑๑. เรื่องธรรมะเกี่ยวกับการเจริญยศ

ยศคือ คุณความดีที่เกิดขึ้นเพราะทำ ยศย่อมเกิด
แก่กรรมอันบุคคลกระทำ ชั่วที่ตนทำย่อมให้ผลชั่วเรียกยศ
ที่บุคคลทำนั้นได้รับผลดีก็ยศ ทั้งยศและยศก็มีที่ตนเอง
ประพฤติกปฏิบัติ ผู้ใฝ่อยากได้ยศ ก็ต้องทำเอาเอง
พระพุทธภาษิตบรหารที่แสดงเหตุให้เกิดยศ มี
พระคาถาว่า

“อัญฐานวโต สติมโต สุกิมมุตส นิสมมการิน
สณฺณตสฺส จ รมฺมชีวโน อปฺปมคฺตสฺส ยโส ภิกฺขุณฺณิ” แปล
ความว่า “ยศย่อมเจริญแก่บุคคลผู้มีความเพียรอย่างหนึ่ง ผู้
มีสติอย่างหนึ่ง ผู้มีการงานที่ทำโดยสะอาดหมดจดอย่างหนึ่ง
ผู้ใคร่ครวญแล้วจึงทำอย่างหนึ่ง ผู้เป็นอยู่ด้วยธรรมอย่างหนึ่ง
ผู้ไม่ประมาทอย่างหนึ่ง

ยศคือความดีตามหลักพระพุทธศาสนา:— ยศ
จำแนกออกเป็น ๓ คือ อีสสริยยส ยศคือความเป็นใหญ่
อย่าง ๑ กิติหรือเกียรติยศคือเสียงที่เล่าลืออย่าง ๑ ปรีวารย
ยศคือคนผู้มีความนิยมนับถืออีกอย่างหนึ่ง ยศที่พระพุทธองค์

ไว้รับคือ อิศริยยศ ก็คือความเป็นใหญ่เหนือความชั่ว ยศ
ในทางดีทางชอบ

ความดีย่อมเกิดแก่คนดี คนดีได้แก่สัปบุรุษธรรม

๗ คือ

- ๑. ธัมมัญญตา ความเป็นผู้รู้จักเหตุ
- ๒. อัตถัญญตา ความเป็นผู้รู้จักผล
- ๓. อักขัญญตา ความเป็นผู้รู้จักประมาณ
- ๔. กาลัญญตา ความเป็นผู้รู้จักกาล
- ๖. ปริสัจญตา ความเป็นผู้รู้จักชุมชน
- ๗. บุคคลัญญตา ความเป็นผู้รู้จักบุคคล

“อตฺตาทิ อตฺตโน นาโถ โท หิ นาโถ ปโร สียา

อตฺตนา หิ สฺทหนฺเตน นาคํ ลภติ หุตฺตํ

คนแลเป็นที่พึ่งของคน คนอื่นใครเล่าจะเป็นที่พึ่ง
ได้ ก็บุคคลมีตนฝึกดีแล้ว ย่อมได้ที่พึ่งที่ได้โดยยาก”

๑๑. เรื่องธรรมอันนำไปสู่ความเจริญ

คุณธรรมอันเป็นเหตุให้ผู้ประพฤติปฏิบัติ ถึงความ
เจริญด้วยลาภยศสรรเสริญ มีความสุขกายสุขใจทุกเมื่อ ตลอด

บรรลุดุจกรรมเป็นที่สุดได้แก่มงคลธรรม ในมงคลนั้น
 พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอาศัยพวกเทพยดามาทูลถาม เป็นเหตุ
 เพราะเนื่องด้วยมีเหตุให้ โต้เถียงกันในหมู่มนุษย์ และ เทวดา
 ว่าอะไรเป็นมงคลคือเหตุแห่งความเจริญ ต่างก็ไม่ตกลงกัน
 จึงพากันไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าให้ตรัสแก้ ซึ่งผู้ได้ยินได้
 ฟังทั้งหลายยอมรับว่าเป็นมงคลแท้ ปรากฏในมงคลสูตร
 ๑๐ กาดามี๓๘ประการ นับเป็นธรรมอันเป็นแก่นสารยิ่งดังนี้

๑. อเสวนา จ พาลานํ	ไม่คบคนพาล ๑
ปณฺฑิตานญฺจ เสวนา	คบบัณฑิต ๑
ปุชฺชา จ ปุชฺชนียานํ	บูชาผู้ที่ควรบูชา ๑
เอทมฺมงฺกฺลมฺตุตฺตมํ	แต่ละประการนี้เป็นมงคลสูงสุด
๒. ปฏฺิรूपเทสวาโส จ	อยู่ในประเทศ(ถิ่น)สมควร ๑
ปุกฺกุเพ จ กตปุญฺญตา	มีบุญไว้ได้ทำในกาลก่อน ๑
อตุกฺตมฺมาปณฺธิ จ	ทั้งตนไว้ชอบ ๑
เอทมฺมงฺกฺลมฺตุตฺตมํ	แต่ละประการนี้เป็นมงคลสูงสุด
๓. พาหุสจฺจญฺจ สิปฺปญฺญจ	ความเป็นพหูสูตร ๑ ศิลป ๑
วินโย จ สุตฺติชฺชิตो	วินัยที่ศึกษาดีแล้ว ๑
สุภาสิตาจ, ยว วาจา	วาจาเป็นสุภาษิต ๑

เอตมฺมงฺกฺลมฺตฺตมฺ

แต่ละประการนี้เป็นมงคลสูงสุด ๓

๔. มาตาบิฑฺฑุ อูปฺภ.ฐานํ
ปุตฺตาทวารสุตฺต สงฺกฺโห

บำรุงบิดามารดา ๑
สงเคราะห์บุตร ๑ สงเคราะห์
ภรรยา ๑

อนากุลา จ กมฺมฺนฺตา
เอตมฺมงฺกฺลมฺตฺตมฺ

การงานไม่กั๊ก ๑
แต่ละประการนี้เป็นมงคลสูงสุด

๕. ทานญฺจ ธรรมจฺริยา จ
ฉาทกานญฺจ สงฺกฺโห
อนวชฺชานี กมฺมานี
เอตมฺมงฺกฺลมฺตฺตมฺ

ทาน ๑ ธรรมจรรยา ๑
สงเคราะห์ญาติ ๑
การงานที่ปราศจากโทษ ๑
แต่ละประการนี้เป็นมงคลสูงสุด

๖. อารทึ วิรทึ ปาปา
มชฺชปาณา จ สญฺญโม
อูปฺปมาโท จ ธรรมฺเมสุ
เอตมฺมงฺกฺลมฺตฺตมฺ

งดเว้นจากบาป ๑
บังคับตนจากคิมน้ำเมา ๑
ไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย ๑
แต่ละประการนี้เป็นมงคลสูงสุด

๗. การโว จ นิวาโท จ
สนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
กาเลน ธรรมฺสุตฺตวณํ

เคารพ ๑ ไม่ผยอง ๑
สันโดษ ๑ กตัญญู ๑
พึงธรรมตามกาล ๑

- เอกมุนฺจกตมฺทุกฺตมํ
- ๘. ขนฺตีฯ โสวสฺสกา
 - แต่ละประการนี้เป็นมงคลสูงสุด
 - ความอดทน ๑ ความเป็นผู้ว่า
 - ง่าย ๑
 - การพบเห็นสมณะ ๑
 - สนทนาธรรมตามกาล ๑
- สมณานญา ทสฺสนํ
- กาเลน ธมฺมสากัจฉา
- เอกมุนฺจกตมฺทุกฺตมํ
- ๙. ตโปจ พุรฺหมจฺริยญา
 - แต่ละประการนี้เป็นมงคลสูงสุด
 - การบำเพ็ญตบะ ๑ การประ
 - พฤติพรหมจรรย์ ๑
 - การเห็นอริยสัจ ๑
 - การทำนิพพานให้แจ้ง ๑
- อริยสฺสจฺจานทสฺสนํ
- นิพพานสจฺฉฉิกิริยา จ
- เอกมุนฺจกตมฺทุกฺตมํ
- ๑๐. ศุภฺฐสฺสโลกธมฺเมหิ
 - แต่ละประการนี้เป็นมงคลสูงสุด
 - จิตของผู้ที่ถูกโลกธรรมผูกต้อง
 - แล้วไม่หวั่นไหว ๑
 - เป็นจิตไม่ยินร้าย ๑
 - เป็นจิตไม่ยินดี ๑ เป็นจิตเกษม ๑
- จิตฺตํ ยสฺส น กมฺปติ
- อโสภํ วิรชํ เขมํ
- เอกมุนฺจกตมฺทุกฺตมํ
- เทวตาและมนุษย์ทั้งหลายพากันปฏิบัติมงคลทั้ง๓๘นี้เป็น
- ผู้ไม่พ่ายแพ้ในที่ทั้งปวง
- ย่อมถึงความสวัสดิ์ในที่ทุกสถาน

นับเป็นมงคลหรือเหตุแห่งความเจริญอันสูงสุดควรที่จะปฏิบัติยิ่ง

โอม เทวา ตุมฺหํ หิ กิจฺจํ อาถปฺปํ อภฺยวาทโร ตถาคตา
 ใ้ ความเพียรเป็นเหตุเผากิเลสให้เร่าร้อน เป็นกิจ
 อันท่านทั้งหลายจะต้องทำ พระตถาคตเจ้าทั้งหลายเป็นแต่
 ผู้บอกทางให้เท่านั้น ผู้พยายามทำมงคลย่อมได้รับความเจริญ

๑๒. ปกรณกรรม

คือธรรมเบ็ดเตล็ดที่สำคัญ พระธรรมนั้นมีมากมายนัก
 ในพระพุทธศาสนา มีประมาณ ๘๔,๐๐๐ พระธัมมขันธ์ ธรรม
 ของพระพุทธองค์ เป็นหลักการที่ดีที่สุด บริบูรณ์ที่สุดเท่า
 ที่มนุษย์เราได้พบเห็นมา ไม่มีพระธรรมในศาสนาใดเท่า
 เทียม และก็ไม่มีบุคคลใดรู้ธรรมของพระองค์ทั้งหมดโดย
 ละเอียดยิ่งขอประมวลธรรม ที่ควรรู้ควรปฏิบัติย่อๆดังนี้
 หัวใจพระพุทธธรรม คือธรรมอันเป็นหลัก
 "สพฺพปาปสฺส อภรณํ" การไม่ทำบาปทั้งปวง
 กุสลสุสฺสพสมุทฺธา การยังกุศลให้ถึงพร้อม
 สจิตฺตปริโยทปนํ การชำระจิตให้ผ่องใส

เอตํ พุทฺธานสาสนํ” สามชั้นนี้เป็นคำสอนของพระองค์

สังฆธรรม คือธรรมอันเป็นรากฐาน

คือจริงต่อหน้าที่ จริงต่อکارงาน จริงต่อวาจา จริง
ต่อบุคคล จริงต่อความดี

สังฆะคือความสัตย์ ได้แก่ความจริง ความตรงความแท้
ผู้ใดมุ่งจะดีอย่างไร หากไม่มีธรรมนี้เป็นฐานมัน

เสมือนสร้างเรือนไม่มีเสา

อิทธิบาท คือคุณธรรมอันเป็นเครื่องให้สำเร็จประ
สงค์มี ๔ อย่าง คือ

๑. ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น
๒. วิริยะ เพียรประกอบสิ่งนั้น
๓. จิตตะ เอาใจใส่ฝึกฝนสิ่งนั้น
๔. วิมังสา หมั่นพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น

คุณธรรมนี้ ให้ประโยชน์ทั้งทางการศึกษาและทางการ
ปฏิบัติงาน ทั้งทางการค้นคว้าสิ่งใดๆ ถ้าหากปรารถนาสำ
เร็จทางๆใด พึงฝึกในอิทธิบาทสี่นี้เถอญ

พรหมวิหารธรรม คือธรรมที่ผู้เป็นใหญ่พึงมี ๔ อย่างคือ

๑. เมตตา ความรักใคร่ ปรารถนาจะให้มีความสุข

๒. กรุณา ความสงสาร คิดจะช่วยให้พ้นทุกข์

๓. มุทิตา ความพลอยยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดี

๔. อุเบกขา ความวางเฉย ไม่ดีใจ ไม่เสียใจในเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ

กตัญญูกตเวทิตี คือ ธรรมที่ผู้เป็นผู้น้อยพึงปฏิบัติ
กตัญญู บุคคลผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้ว กตเวทิตี บุคคลผู้รู้
จักตอบแทนคุณท่าน

โลกपालธรรม คือ ธรรมอันไม่ให้โลกเดือดร้อนวุ่น
วายได้แก่

หิริ ความละอายต่อบาป บรรารภความดีของตน

โอตตทัปปะ ความเกรงกลัวต่อบาป บรรารภความ
พินาศอันจะเกิดแก่ตน

โลกวุ่นวายเพราะคนไม่ปฏิบัติตามแม้ธรรมเพียง ๒ ข้อ

สังกหวัตถุธรรม คือธรรมยึดเหนี่ยวน้ำใจคนอื่น คน
เราจะอยู่ในโลกคนเดียวไม่ได้ พึงปฏิบัติตามสังกหวัตถุ
ธรรมทั้งนี้

๑. ทาน การให้ปัน

๒. บิยวาจา เจรจាកำนารัก

๓. อักถจริยา ประพฤติเป็นประโยชน์

๔. สมานัตตตา วางตัวให้สม

ฌราวาสธรรม คือธรรมอันเป็นข้อปฏิบัติของผู้ครอง
เรือน หากไม่ยากล้งน้ำตาในความผิดพลาดในการครอง
เรือน ฟังปฏิบัติ

๑. สัจจะ ความสัตย์

๒. ทมะ ความฝึก ความข่ม

๓. ขันติ ความอดทน (แม้ทุกข์ยาก)

๔. จาคะ ความเสียสละ

อกุศลมูล คือ รากเหง้าของความชั่ว ๓ อย่าง

๑. โลภะ อยากได้โดยทางทุจริต คือความโลภ

๒. โทสะ คิดประทุษร้ายคนอื่น คือความโกรธ

๓. โมหะ ใจเขลาหลงมกมาย คือหลง

อกุศลมูล ๓ อย่าง รากเหง้า ต้น เค้า แห่ง ความ ชั่วร้าย
และความผิดพลาดในชีวิต จึงพยายามกำจัดกิเลสทั้ง ๓ นั้น
ให้หมดสิ้นไป ให้มากที่สุดที่เราจะทำได้ดังนี้คือ

โลภะ ฟังกำจัดด้วยการบริจาคทาน จะเกิดอโลภะ
คือความไม่อยากจะ โดยทางผิด

โทสะ กำจัดด้วยการเจริญเมตตากรุณารักษาศีล จะ
เกิดอโทสะ คือไม่ประทุษร้ายคนอื่น

โมหะ พึงกำจัดด้วย การศึกษาอบรม จะเกิดอโมหะ
คือไม่โง่เขลาหลงงาย

กุศลกรรมบถ ๑๐ วิธีทำความดี ๑๐ ประการทุกคน
เกิดมาหวังทำดีกันทั้งนั้นเพื่อความสุข แต่ทางทำความดี มี
อะไรเล่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสทางแห่งการทำความดี
ไว้ ๑๐ ประการ แบ่งเป็น ๓ ทางดังนี้

กายกรรม ๓

๑. ปาณาติปาตาเวรมณี เว้นจากการฆ่าสัตว์
๒. อทินนาทานาเวรมณี เว้นจากการลักขโมย
๓. กามเมสุมิฉาจาราเวรมณี เว้นจากการผิดประเพณี

วจีกรรม ๔

๔. มุสาวาทาเวรมณี เว้นจากการพูดเท็จ
๕. บิสุณายวาจาเวรมณี เว้นจากพูดส่อเสียด
๖. ผรุสยวาจาเวรมณี เว้นจากพูดคำหยาบ
๗. สมุหฺปฺปลาปเวรมณี เว้นจากการพูดเหลวไหล

มโนกรรม ๓

๘. อนภิชฺฐา ไม่โลภอยากได้ของเขา
๙. อพฺยาปาท ไม่ปองร้ายเขา
๑๐. สมฺมาทิฏฐิ เห็นชอบตามคลองธรรม

"เกร็ดธรรมะในการทำสมาธิภาวนา"

โดย พระครูสิริคุณาภรณ์

วัดป่า "ศรีสำราญ" อ.เมือง จ.พิจิตร

พูดถึงเรื่องการทำสมาธิกัมมัฏฐาน ภาวนา บางท่าน
คิดว่าไม่จำเป็น ทั้งนี้ เพราะยังไม่เห็นคุณค่า ตราบใจที่ยังไม่
ปฏิบัติจะไม่เห็นคุณค่าอยู่ตรงนั้น ท่านก็พอจะทราบแล้วว่า
พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้เป็นผลสำเร็จ ก็ด้วยการปฏิบัติจึง
อยากทำความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติ จึงเห็นว่ามีส่วนน่ารู้
เพื่อที่ท่านคิดจะดำเนินตามรอยพระพุทธองค์บ้าง ไม่มาก
เพียงเล็กน้อยก็ยังดี คือคิดว่าหลงอยู่ในรศอร่อยของโลกีย์
โดยไม่คิดจะปลดเปลื้องเสียเลย

เรื่องสมาธิกัมมัฏฐาน ภาวนา จะยกไว้เรามาปฏิบัติ
ด้วยวิธีที่รวบรัดกันคุณบ้าง ซึ่งเท่ากับเป็นการทำสมาธิกัมมัฏ
ฐานภาวนาไปในตัวเสร็จ เมื่อท่านปฏิบัติด้วยความจริงใจแล้ว
จะพบ สิ่งที่ท่านไม่เคยเห็นมาก่อน ทางที่จะนำท่านไปสู่จุด
หมายดังกล่าวคือ การฝึกจิตตามหลัก มหาสติปัฏฐานในหัวข้อ
ที่ว่า "กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน การตั้งสติเพ่งดูกาย สังขาร

เป็นอารมย์ พระพุทธเจ้าพระอรียเจ้าทั้งหลาย จะบันลุมรรค
 ผลเป็นพระอาริยะบุคคลก็เพราะการใช้สติกำหนดพิจารณาสังขาร
 นี้เอง การใช้สติพิจารณาดูสังขาร จึงเป็นสัมมาสติคือตั้งสติกำ
 หนดในทางที่ถูกต้องตามเยี่ยงอย่างทางพระอรียะเจ้าทั้งหลาย.
 ที่นี้เรามาศึกสติด้วยการกำหนดเพ่งดูกายสังขารล้วน ๆ
 เป็นอารมย์คู้บ้างซึ่งเป็นการง่ายและสะดวก การกำหนดเพ่งดู
 ลมหายใจก็เป็นการฝึกสติ การระลึกรู้พุทโธ พุทโธ ก็เป็นการ
 ฝึกสติ การฝึกสตินั้นมีหลายวิธี การปฏิบัติด้วยวิธีอันรวบรัด
 นี้ เป็นทางตรงก่อนมรรคผลนิพพานโดยเฉพาะสังขาร คือตัว
 เราก็มัวจะให้พิสุจน์พร้อมอยู่แล้ว การตั้งสติเพ่งดูนั้น ท่าน
 จะเพ่งดูทุกส่วนภายในกายสังขาร หรือจะเพ่งดูส่วนใดส่วน
 หนึ่งก็ได้แล้วแต่จะถนัด สมมุติว่าเราจะเพ่งดูผม เล็บ ฟัน
 หนัง กระดูก ส่วนใดส่วนหนึ่งก็ได้ ให้ตั้งสติกำหนดเพ่งดู
 ในสิ่งที่เหมาะกับจริตของกนปฏิบัติครั้งใดที่ไหนเมื่อไรก็ ให้ตั้ง
 สติเพ่งดูอยู่เฉพาะสิ่งนั้นเหมือนเดิม หลัการปฏิบัตินี้จะต้องให้
 มากเพียรพยายามทำให้ติดต่อกันเหมือนลูกโซ่จึงจะเห็นผลการ
 ตั้งสติกำหนดเพ่งดูในกายสังขารเป็นการผูกจิตมิให้ซัดส่ายไป
 ตามอารมย์ภายนอก การผูกจิตให้มีหลักยึด เพราะจิตเคลื่อนไหว

ใ้เร็วมา หากมีหลักยึดมั่นแล้วจิตจะแข็งแกร่ง มีพลังอัน
 เป็นทงให้เกิดความสงบ นำมาซึ่งความสันติโดยแท้ คุณแต่
 ภายนอกมิได้ตั้งสติรักษามิแต่ทำให้วุ่น เทียวเก็บเอาเรื่อง
 โน้นเรื่องนี้มากคิดปรุงแต่ง วุ่นวายมากยิ่งขึ้นทุกซ่มมาก เหมือน
 เทียวเก็บสิ่งภายนอกต่างๆมาให้รกรุงรังที่อาศัย เมื่อเห็นว่า
 จิตรกรุงรังด้วยสรรพกิเลสทั้งหลายก็ ไม่ควรให้รกรุงรัง กวด
 ทั้งเสียบ้าง รกภายนอกไม่สำคัญเท่ารกภายใน รกภายนอกคือ
 จิตที่รกรด้วยกิเลสอันนั้นสำคัญน่าดู ทำให้กลุ่มเกลียด ให้โกรธ
 ให้หลงสารพัดอย่าง การตั้งสติกำหนดเพ่งดูภายในกายสังขาร
 ของเรา นี้ เป็นแนวทางเริ่มต้นที่มีคุณค่าหลายอย่างที่ยังไม่รู้ ที่
 ยังไม่ ได้พบเห็นก็จะได้เห็น พระพุทธเจ้า พระอริยเจ้าทั้งหลาย
 บรรลุผลธรรมวิเศษ ก็เพราะการตั้งสติเพ่งดูภายในกาย
 นี้เอง การเข้าถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อยู่ตรงนี้คือ
 สมาริ ปัญญา มรรคผล ธรรมวิเศษที่อยู่ตรงนี้ท่านรู้อะไรภายใน
 นอกออกมาแล้วลองมาศึกษาปฏิบัติกันในคือกายสังขาร
 นี้ดูบ้าง ที่จะรู้กันอยู่ตามปกติธรรมดาสามัญนี้เป็นเพียงรู้
 แบบปริยัติ แบบสัญญา ที่ใ้ๆก็พอรู้ แต่ยังไม่รู้แจ้งด้วยปัญญา
 และญาณเหมือนรู้ตำรายา แต่ยังไม่รู้วิธีประกอบยา และนี้

ยานนั้นมาบำบัดโรค ครั้งแรกการปฏิบัติด้วยวิธีการอันรวบรัด
 ตามความหมายนี้ให้สติเพ่งดูกายสังขารภายในตัวเอง ส่วนใด
 ส่วนหนึ่งเอากันสมมุติว่า จะกำหนดเพ่งดูกระดูกภายในร่างกาย
 ก็ให้กำหนดสติเพ่งดูคือ คุณจะเห็นซักในสิ่งนั้นๆ ขณะที่ตั้งสติ
 เพ่งดูนี้ระวางอย่าไปคิดนึกปรุงแต่ง เหลือแต่จิตล้วนๆ จิตจะ
 เริ่มมีสมาธิ จากนั้นเพ่งรักษาระดับของจิตไว้ เมื่อเห็นว่าจิตมี
 พลงเป็นพื้นฐานขั้นต้นแล้ว จึงยกระดับจิตขึ้นสู่ไตรลักษณ์
 คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา กำหนดจิตพิจารณาภายในกายสังขาร
 ให้เห็นทุกสิ่งตกอยู่ในสภาวะเหมือนกันหมด คือเห็นว่าสิ่งทั้ง
 ปวงมีความเกิดขึ้นในเบื้องต้น เปลี่ยนแปลงในท่ามกลาง กับ
 สลายไปในที่สุด แม้กระทั่งกายสังขารของเราก็เช่นกันในที่สุด
 ก็จะราบเหมือนหน้ากลองเหมือนกันทั้งหมดที่ว่าเป็นตามความ
 ความหมายนี้ ไม่ใช่เห็นด้วยตาเนื้ออย่างสามัญชนทั่วไป มอง
 เห็นแต่เป็นการแจ้งชัดด้วยปัญญาในโอกาสขณะที่จิตเห็น
 ชัดด้วยปัญญา ในโอกาสเดียวกันญาณสัมผัสปุถุจะผุดขึ้น
 ทันทีคือ รู้พร้อมรู้ซึ่งและรู้อบจนเห็นแจ้งว่านี่คือทุกข์ นี้
 เกิดแห่งทุกข์ นี้ความดับทุกข์ นี้ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์
 การตั้งสติเพ่งกายสังขาร เป็นทางลัดทางตรงต่อมรรค

ผลนิพพานดังกล่าว เพราะฉะนั้นจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่
เราควรจะกำเนินตาม เพราะเป็นทางสงบมุมสว่างและทาง
สันติ ถึงแม้มากก็ยังดีกว่า ไม่ได้ประพฤติกปฏิบัติเสียเลย เคย
โกรธง่ายก็จะได้เกิดยากขึ้น เคยว่าวุ่นเรารอและทุกทางใจที่
สงบเยือกเย็นบันเทาหลง.

กินเกินได้-จ่ายเกินมี-(จน) มีเกินใช้-ได้เกินเสีย-(ได้)
รวบรวมคติธรรม

เพื่อเป็นการระลึกถึง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชไ
กัตเอา "พระราชปรารภน้ำพระทัย ของสมเด็จพระเจ้ากรุง
ธนบุรี" (คัดจากคำจารึกในศาลสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี วั
อรุณราชวราราม ธนบุรี)

อันทั่วพ่อ	ชื่อว่า	พระยาตาก
ทนทุกขัยาก	กัญชาติ	พระศาสนา
ถวายแผ่นดิน	ให้เป็น	พุทธบูชา
แต่ศาสนา	สมณะ	พระพุทธรโคตม
ให้ยืนยอง	คงถ้วน	ห้าพันปี

สมณะพราหมณ์	ปฏิบัติ	ให้พอสมควร
เจริญสมณะ	วิปัสสนา	พ่อชื่นชม
ถวายบังคม	รอยบาท	พระศาสดา
คิดถึงพ่อ	พ่อคงอยู่	คู่กับเจ้า
ชาติของเรา	คงอยู่	คู่พระศาสดา
พระพุทธศาสนา	อยู่ยง	คู่องค์กษัตริย์
พระศาสดา	ฝากไว้	ให้คู่กัน

"เพลงกรุงธนบุรี"

หลวงวิจิตรวาทการ

เมือกรุงศรี	อยุธยา	ชะตาขาด
ศัตรูผลาญ	พิฆาต	จนหมดสิ้น
ไทยระทม	ทุกทิว	ทั้งแผ่นดิน
เจ้าตากสิน	ก่อสร้าง	กู้เมืองไทย
ตั้งกรุงธน	ขึ้นเป็น	ราชธานี
สยามฟื้น	ชีวี	ขึ้นมาใหม่
ทรงพระคุณ	ล้นเกล้าฯ	แก่ชาวไทย
ควรเทอดเกียรติ	พระองค์ไว้ทุกเมื่อ	เออ

ประวัติของ เตี่ยสุรยกัง นัตศิริ (แย้แย้)

เตี่ยเล่าให้ฟังเตี่ยเกิดที่ประเทศจีนเชื้อชาติ "แต้จิว" เกิดบ้านจิงนัม อำเภอเทิงไ้ จังหวัดแต้จิวณฑลกว๋างตุง เกิดเมื่อปี ๒๔๑๑ อาชีพทำนาทำสวน มีพี่น้องเป็นชายสามคน หญิง ๒ คน เตี่ยเป็นคนที่ ๔ พี่คนโตเป็นชาย น้องคนเล็กเป็นหญิง แต่เล็กเป็นคนรูปร่างแบบบาง จึงไม่ชอบทำนาทำแต่สวนและมีมานะในการเรียนหนังสือ บิดาถึงแก่กรรมเมื่อเตี่ยอายุสิบกว่าปี จึงเป็นที่รักใคร่ของมารดา เมื่อเรียนจบชั้นเรียนในโรงเรียนในหมู่บ้าน เมื่ออายุได้ ๑๘-๑๙ ปี จึงขออนุญาตมารดามาเมืองไทย มารดาก็นุญาต จึงพร้อมกันเพื่อน ๆ ออกจากหมู่บ้านมารอโดยสารที่ท่าเรือเมืองชัวเถากาเดินทางสมัยนั้นต้องโดยสารเรือหัวแดง ต้องรอนแรมมาใช้เวลา ๑๐ กว่าวันคืนเรือจึงถึงปากน้ำ เมื่อขึ้นจากเรือแล้วเดินทางมาเมืองโคราช (นครราชสีมา) ได้ไปหาญาติ ซึ่งเป็นพ่อค้าใหญ่ในเมืองโคราชชื่อเจ้าแกแอง แซ่ตั้ง ได้รับพระพรทานให้เป็น "พระจำเรียม" ซึ่งเป็นกัณฑ์ตระกูล "เกษมผล"

เตี้ยได้เข้าทำงานในวังของพระเจ้าเรียม ซึ่งพี่สาวเป็นหลาน
สะใภ้ของท่าน ต่อมา ๒-๓ ปี เตี้ยได้พบกับเจ้าแก้ว "จ้อย"
ซึ่งเป็นตระกูลเดียวกันและอยู่บ้านเดียวกันร่วม "ศาลเจ้าเดียวกัน"
เจ้าแก้วจ้อยเป็นพ่อค้าใหญ่ในเมืองอุบลฯ และได้รับพระ
ราชทานให้เป็น "หลวงศรีโกศา" ต้นตระกูล "ศรีบุญธรรม"
ซึ่งมีศักดิ์เป็นอาว์ของเตี้ย ท่านก็ให้เข้าทำงานกับท่าน และ
ให้แนะนำภาษาและหนังสือแก่ลูกท่านด้วย ที่อุบลฯยังพบกับ
ญาติรวมตระกูลเดียวกัน ที่เมืองจีนก็อยู่ใกล้กัน เช่น หลวง
วัฒนวิบูลย์ ต้นตระกูล "โกศลวัฒน์" และ ขุนนวิศ
ต้นตระกูล "จัยสิน" กับอาว์หนู ต้นตระกูล "โกศลวิศรี"
เป็นต้น จึงมีความสนิทสนมกลมเกลียวกันอย่างยิ่ง การที่เตี้ยมา
อยู่กับกงหลวงศรีฯ ด้วยความซื่อสัตย์ขยันหมั่นเพียร เป็นที่
ถูกใจกงหลวงศรีฯ ตลอดกับพวกลูกๆ ของท่าน นับเป็น
วาสนาดีที่มาพบกับท่านที่กล่าวนามมาแล้ว มาจนบัดนี้ผมซึ่ง
เป็นลูกเตี้ย รู้สึกขอบพระคุณกงหลวงศรีฯ กับทุกๆ (ท่านที่
กล่าวนามมาแล้ว)

ด้วยความหวังในขั้นต่อไป เมื่อเตี้ยได้มาอยู่สัก ๓-๔ ปี
เมื่อเตี้ยทำงานด้วยความอดทน และได้เรียนรู้ภาษา และ
ประเพณีพอสมควร เตี้ยจึงได้คิดว่าควรจะลาออกจากงาน

ออกไปค้าขายในที่ต่าง ๆ จึงไปปรึกษากับกงหลวงศรีว เมื่อ
 กงท่านเห็นดีและสนับสนุน เตี้ยจึงได้รับเอาสินค้าจากร้านไป
 ขายก่อนแล้วจึงค่อยส่งทีหลัง จึงไม่ต้องใช้ทุนมาก โดย
 จ้างลูกหาบ หาบของไปขาย ตำบลที่ไปก็มีบ้านม่วง บ้าน
 พนาภิคม และอำเภอเขื่องในเป็นต้น การค้าขายนับว่าขายดี
 สมควรจนชาวบ้านเขาเรียกว่านายช้อย (ผู้ค้าขาย) ต่อมาจึง
 จ้างเกวียนขนส่ง จึงได้พบกับคุณแม่เขียว วรรณสถิตย์ ที่
 อำเภอเขื่องใน และมีความชอบพอกันดี ส่วนคุณแม่เขียว
 นั้นเกิดที่โคราชเป็นลูกของคุณตาทรัพย์ คุณตาทรัพย์มีพี่น้อง
 สองคน อาชีพค้าขายชื่อคุณตาเข้ม ต่อมาพี่น้องจึงได้แยกกัน
 ทากิน คุณตาทรัพย์เคยไปค้าเมืองพนมศกเป็นประจำจึงแยก
 ไปอยู่เมืองเขมร ส่วนคุณตาเข้มนั้นชอบทางอีสาน จึงอพยพ
 มาอยู่บ้านเขื่องในจังหวัดอุบลราชธานี และยังมีพวกพี่น้อง
 คุณตาเข้มย้ายศึกษามากมาย จนตั้งชื่อบ้านว่าบ้านไทย เมื่
 ต่างคนต่างแยกย้ายกันไป ส่วนคุณตาทรัพย์นั้นทราบว่าที่
 เป็นนักสังคัม เมื่อไปอยู่เมืองเขมรแล้ว ก็คบค้าสมาคม
 ด้วราชกวรเขมร ทางค้าขายก็เป็นหน้าที่คุณยายกับลูก ๆ
 มาคุณตาเข้มได้ ไปเยี่ยมคุณตาทรัพย์ เมื่อคุณตาเข้ม
 หลาน ๆ มีแต่หลานสาว จึงได้ชักชวนหลานสาวมาเที่ยวเม

ไทย ดังนั้นคุณแม่จึงอยากมาเที่ยวเมืองไทย เมื่อคุณตา
 เข้มชักชวนจึงตกลงใจมา แต่แรกคุณแม่ว่าจะมาเที่ยวเฉยๆ
 แล้วก็จะกลับไปบังเอิญปีนั้นพวกฝรั่งออกล่าเมืองขึ้น เลยมา
 ยึดเอาเมืองเขมร และเมืองพม่า มลายูก็ถูกอังกฤษยึดเอา
 ทำให้ทางการเมืองสับสน ประเทศได้สั่งปิดประตูเมือง เกรง
 ฝรั่งเศษ อังกฤษจะมายึดครอง เหตุนี้เองคุณแม่จึงไม่สามารถ
 จะกลับเขมร คุณตาเข้มก็ถึงโอกาสรับเป็นลูกตั้งแต่นั้นตลอดมา
 พี่น้องของแม่ที่เป็นลูกของคุณตาเข้ม คือลุงปึก (หลวงสุพัฒน์
 อัครรักษ์) คุณน้ำไ้ปะ คุณน้ำเป่ง คุณน้ำทิม ชูรัษฎ์ คุณ
 น้ำนจก สุรพัฒน์ (เท่าที่จำได้) ทุกคนล้วนแต่ยึดอาชีพค้าขาย
 ทุกคนนอกจากลูกชายของน้ำไ้ปะรับราชการ คือร.อ.ขุนสติภัย
 พิทยายุทธ์ (ผู้ตรวจการคลังภาค) และก็ผันตัวมาตรวจโทสันติบาล
 คงจะเป็นบุพเพสันนิวาส ส่วนเตี้ยก็คงค้าขายเสมอมา
 เมื่อพบกับคุณแม่แล้วก็เกิดความรักนั้น คงจะเป็นเพราะบุญ
 วาสนา เมื่อแน่ใจแล้ว เตี้ยจึงได้ไปปรึกษากับก๋งหลวงศรี
 และให้เป็นเฒ่าแก่มาสู่ขอและแต่งงานกัน เตี้ยจึงได้จองที่
 ที่บ้านเขื่องกลางและปลูกเรือนเพื่อทำการค้าต่อไป (ที่นั้นก็
 คือบ้านบุญบุญคำทุกวันนี้) คนเราเกิดมากงจะหนักกฎแห่งกรรม

ไปไม่ได้ เนื่องจากเตี้ย ป็นคนใจบุญไม่เคยฆ่าสัตว์ตัดชีวิต จึง
 คดบังกาลให้ ตียประสพโชคลาภ คุณแม่ก็ไม่กินเนื้อโคกระบือ
 เลย ในระหว่าง ปี ๒๔๔๓-๒๔๔๔ ทางอิสานเกิดขบถ
 เรียกว่าขบถผีบ้าผีบุญ ผู้เป็นขบถนั้นมีชื่อว่า นายมัน เป็น
 คนลาว ได้โอบอุ้มชาวอีสานลี้ภัยพล ยกอผลข้ามมาจาก
 เมืองจำปาศักดิ์ แล้วตั้งตนเป็นผู้วิเศษชื่อว่า "ท้าวธรรมกราช"
 อยู่อำเภอโขงเจียมจังหวัดอุบลฯ ใช้ให้พลพรรคออกเที่ยว
 ประกาศว่ามีผู้วิเศษลงมาจากสวรรค์ เพื่อมาโปรดชาวอิสาน
 ที่ถูกรัฐบาลทอดทิ้ง เห็นชาวอิสานเป็นวัวเป็นควาย เขา
 แคร์ภิกษุบ่อนเบี้ย เขาไปบำรุงแต่ในเมืองหลวง สมัยนั้น
 ชาวอิสานเชื่อง่าย หลงเชื่อง่าย และยังมีคำเล่าลือกันว่า
 ให้ไปเอาหินแห่ใส่ไหไว้ แล้วบูชาทุกค่ำทุกคืน และใน
 เดือน ๖ ข้างหน้าจะมอดบังกาลให้กลายเป็นเงินเป็นทอง
 พวกชาวบ้านจึงแตกตื่น ยกพวกไปชนเอาหินแห่มากมาย ราว
 ได้มีชาวอิสาน ไปเข้าเป็นพรรค พวกเป็น หมื่น ในเวลาไม่ถึง
 เดือน และได้สร้างบ້อม ค่ายคูหอรบ มีกำลังพลถือหอ
 คาบ แหตุน หลาว มีการระวังทั้งกลางวันกลางคืน ได้ยก
 ทัพไปจับเอาเจ้าเมืองเขมรรัฐมาเป็นพรรคพวก แล้วยกไป

ตั้งอยู่ บ้านสะพือ อำเภอตระการพืชผล ทางเมืองอุบลราชธานี
 ได้เสียพลรบไปมากแต่ไม่ทำพวกไปเข้าเป็นพรรคพวก เมื่อ
 ทางรัฐบาลได้รับรายงานจึงได้ยกกองทหารมาปราบ แต่พอ
 ลุกขึ้นใหญ่ที่ไทยยิงไปใส่เท่านั้น นายมัน หรือท้าว "อรร—
 มิกราช" ผู้วิเศษก็วิ่งหนีลัดทุ่งข้ามโขง ไม่นานเรื่องขบถก็
 หลบหนีไปบ้างก็ถูกจับประหารจนหมดสิ้น จนเป็นเหตุให้
 เกิดจลาจลกันทั่วภาคอีสาน และก็มีผู้คนเอาสัตว์เลี้ยงมาแลกเปลี่ยน
 เป็นสิ่งของ และเอาเงินที่เก็บไว้ออกมาซื้อของกับร้านค้าจน
 ทำให้พวกพ่อค้าร่ำรวยกันทั่วไป ประสพกับเตี้ยทั้งร้านขาย
 ของที่เชียงใหม่ ก็ร่ำรวยไปกับเขาด้วย เพราะเตี้ยแม่ช่วยกัน
 ขายของจนตึกดิน เมื่อมีผู้ก่อการรุ่มรวยประชาชนกระสับกระ
 ส่าย เมื่อทางรัฐบาลของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทราบจึง
 สั่งให้ยกทหารมาปราบปราม พวกขบถตัวสำคัญก็ถูกจับประ
 หารชีวิต ไม่นานเหตุการณ์ก็สงบราบคาบ พระเจ้าอยู่หัว
 จึงทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้สมเด็จพระเจ้าสุทโธ
 กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์ มาปกครองต่างพระเนตรพระ
 กรรณรัศม์ ให้มาปกครองภาคอีสานเป็นมณฑลตะวันออกเฉียง
 เหนือ ประทับอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี ที่วังสังคตตรงถนน

ราชบุตร (คือศูนย์การกำบังสงฆ์)

เตี้ย แม่ จึงตั้งตัวได้แต่นั้นมา ภายหลังได้ย้ายจาก
อำเภอเชียงใน มาอยู่ในเมืองอุบลฯ ใกล้กับร้านกงหลวง
ศรีโลกา ระหว่างที่เตี้ยอพยพมาอยู่เมืองอุบลฯ เตี้ยมีลูก
หญิง ๒ ชาย ๑ เมื่อมาอยู่อุบลฯไม่นานบ้านเมืองเกิดโรค
ฝีดาษ เตี้ยก็ได้สูญเสียบุตรธิดาไปพร้อมกันด้วยโรคฝีดาษ
ซึ่งกำลังน่ารักเมื่อมาเสียลูกไปเช่นนั้น ทำให้เตี้ยและแม่เตี้ย
ใจอย่างสุดซึ้ง จนไม่คิดค้าขายกันเลยมีแต่ความโศกเศร้าทุก
เวลา จนต่อมาคุณแม่ได้ตั้งครรภ์ จึงได้ค่อยคลายความ
ตรอมตรมเพื่อถนอมลูกในท้องพอครบถ้วนกำหนดคุณแม่ก็เกิด
พี่สาว ในปีพ.ศ. ๒๔๔๘ และต่อมาอีกจึงเกิดบุตรชาย(คือผม
ผู้บันทึกนี้เอง) ในปี ๒๔๕๒ ที่นี้เตี้ย แม่ ก็ได้ตั้งใจค้า
ขายอีกกระยะหนึ่ง การค้ากันว่าเจริญดี เตี้ยมีเพื่อนสนิทที่สุด
๒ คน คนหนึ่งเป็นนายอำเภอ อีกคนหนึ่งเป็นพ่อค้า ส่วน
นายอำเภอคือ พระบริฑุมเขต (ท้าวคำโห่งน สุวรรณภูง)
เป็นหลานของหม่อมเจียงคำ เป็นชายาของกรมหลวงสรรพ
สิทธิประสงค์ เป็นหลานของพระพรหมวงษา เจ้าเมืองอุบลฯ
ลำดับที่ ๔ เป็นที่ชอบพอกันมาก (ถ้าเป็นคนพื้นเมืองก็คือ

เสียวนั่นเอง) เพราะมีความซื่อต่อกันมาก คุณพระท่านเคย
 นำเตี้ยเข้าเผ่ากรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์เสมอ ท่านได้ออก
 หนังสือให้เตี้ยฉบับหนึ่ง ใจความว่าให้ข้าราชการ กำหนด
 ผู้ใหญ่บ้าน ได้ให้ความสะดวกไปมาให้ถือเสมือนคนไทยด้วย
 (เสียขายหนังสือเอกสารฉบับนั้นได้ถูกโจรกรรมเมื่อปี ๒๔๙๒
 ขณะที่อยู่บ้านแต่เมียซึ่งเป็นแม่ลูกอ่อน การสมาคมระหว่าง
 เกี่ยวกับคุณพ่อพระบริคุตา เป็นฉันท์ทะเลทรายเป็นอย่างยิ่ง ครั้ง
 สำคัญที่สุดเมื่อทางการให้งด การต้มกลั่นสุราเตาเล็กให้มาเป็น
 ต้มสุราเตาใหญ่ขายในอำเภอหนึ่งๆ โดยเฉพาะคุณพระท่านได้
 แนะนำเตี้ยไปประมูลต่อทางจังหวัด ก็ประมูลได้ต้มตั้งใจนึก
 และก็ได้รายได้ ไม่น้อยเป็นเวลา ๕-๖ ปี ทั้งนี้หากไม่
 ได้คุณพ่อพระช่วยเหลือคงจะลำบาก เนื่องจากห้วงการกักใน
 อุบลฯ เตี้ยจึงได้ชวนเพื่อนเตี้ยคือแจ็กชะแสง ซึ่งเป็นเพื่อน
 ร่วมตระกูลเดียวกันและเป็นเพื่อนที่ไว้วางใจ ภายหลังลูก
 ชายชะแสงก็ได้สมาคมกัน อย่างสนิทสนมระหว่างลูกหลาน
 ของทั้งสองคน ลูกชายชะแสงก็คือคุณชอเบี้ยะ เตี้ยของหมอ
 วิโรจน์ สหพงษ์ ส่วนลูกชายของคุณพ่อพระบริคุตา ก็คือ
 ปลัดสำเร็จ สุวรรณภู เมื่อครั้งเตี้ยของผมถึงแก่กรรมก็ได้

ไปเรียนให้คุณพ่อพระทราบ ท่านถึงแก่วังให้โง่เหมือน
เด็ก ๆ เพราะท่านสนิทสนมกันอย่างมาก

การศึกษาของลูกทั้งสอง ก็คือลูกผู้พี่ได้เข้าโรงเรียน
นารีอนุกุล ทางกรมขอให้ไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ พร้อมกับ
อาจารย์อรพิน ไซยกาล (ภรรยาของคุณเลียง ไซยกาล ส.ส.
อุบลฯ ทลตคกาลและเป็นรัฐมนตรีหลายกระทรวง) ส่วนผม
นั้น ได้เข้าเรียนโรงเรียนอุบลวิทยาคม (วัดสุปัฏน) ต่อมา
ก็ได้ไปเรียนหนังสือวัฒนธรรมที่เมืองจีน เมื่ออายุได้ ๑๓ ปี
เที่ยวไปเมืองจีน เพื่อเยี่ยมคุณย่า และเรียนหนังสือจีนด้วย
พอถึงฤดูฝนตกแม่น้ำมูลขึ้นจึงจะไปไม่ได้ เพราะระหว่างนั้น มี
เส้นทางเดียว ก่อนจะไป เที่ยวได้ ไปขอเด็กชายจากคนสนิทมา
เป็นบุตรบุญธรรม และเพื่อเป็นเพื่อนกับลูกชาย อายุรุ่นราว
คราวเดียวกันชื่อว่า "อู่" หรือชื่อยู่ เรือออกจากท่าอุบลฯ
ถึงอำเภอท่าช้าง (นครราชสีมา) และนั่งเกวียนเข้าไปใน
เมือง และก็พักรอข้าวเรือกลไฟเดินทะเล กำหนดจะออกไป
(ไม่สะดวกเหมือนทุกวันนี้ โดยสารด้วยเครื่องบินยักษ์) ตั้งแต่
อุบลฯ ถึงเมืองจีนราว ๆ เดือน บ้านที่เมืองจีนไม่ได้อยู่ใกล้
เมืองท่า เหลือวไปทึทิดก็เห็นแต่ภูเขา แต่มีร่องน้ำจนถึงต้น

เขา ที่แรกทีเดียวตั้งใจจะให้พักกับคุณย่า ความตั้งใจของเตี้ยก็
 เลื่อนหายไป เพราะคุณย่าอายุมากและไม่สบาย เดินไม่ได้ มี
 แต่ลูกสะใภ้กับหลานสะใภ้พุงไป ทำให้เตี้ยต้องคิดมาก เพราะ
 ไม่สมความตั้งใจ จึงได้ปรึกษาญาติมิตรสนิท ทุกคนลงความ
 เห็นว่าให้เตี้ยแต่งงานใหม่ ก็ได้คุณอาร์ภรรยาเงินของคุณอาร์
 “หลวงวัฒนวิบูลญกับอาร์ภรรยาเงินของคุณอาร์ขุนนริทร เป็น
 ผู้จัดการเสาะหาสาวแก่ ผลสุดท้ายก็ได้หญิงจีนแซ่ลิ อายุ
 ๒๙ ปี จึงได้ย้ายจากบ้านมาอยู่ในเมือง งานวิวาห์ก็ผ่านไป
 ตามประเพณีชาวจีนทุกประการ เตี้ยได้พักอยู่ไม่นานก็คิด
 เป็น เตี้ยเป็นห่วงการค้าที่เมืองไทย เพราะเมืองไทยมีแต่
 คุณแม่กับพี่สาวเท่านั้น ก่อนที่เตี้ยจะกลับไทยก็ได้ โอวาทให้
 เชื้อฟ่งแม่เลี้ยง และก็ได้สั่งให้แม่เลี้ยงจงมีความรักใคร่ลูก
 เพราะเตี้ยมีลูกชายเพียงคนเดียว เมื่อเตี้ยกลับมาเมืองไทยแล้ว
 เมื่อถึงวันโรงเรียนเปิด ได้เข้าเรียนกับกับโรงเรียน ที่เป็น
 โรงเรียนประจำตระกูลแซ่แท้ เป็นโรงเรียนชั้นประถม ๔ ชั้น
 การเรียนได้เรียนผ่านชั้นละเทอม ด้วยความตั้งใจเพราะเป็น
 นักเรียนขี้ง้อ เมื่อจบชั้นประถมแล้วก็ได้เรียนต่อชั้นมัธยม ๑
 ถึง ๓ เป็นชั้นสูงสุด และได้เรียนวิชาพิเศษอาชีพะ แต่แล้ว

ก็เกิดเหตุที่คิดไม่ถึง คือเทศกาลประจำปีขึ้นเขาไหว้เจ้าซึ่ง
 เป็นประเพณีชาวจีนราว ๆ เดือนกันยายนมีทั้งพวกเที่ยวจาก
 บ้านใกล้กัน บ้างก็ตั้งใจจะไหว้เจ้า คราวนั้นมีอาจารย์เก่าคน
 หนึ่งซึ่งลาออกไปฝึกทหาร ได้กลับมาเยี่ยมศิษย์เก่า
 และได้ชวนพวกลูกศิษย์ที่สนิท ก็พากันไปเที่ยว
 ขณะนั้นทุกคนกำลังนั่งพักใต้ร่มไม้ เกิดมีทหารที่แตกทัพ
 จากมณฑลทงเจา ซึ่งถูกทหารของคณะก๊กมินตั๋ง
 ตีแตกจะขึ้นไปภาคเหนือ เห็นคนชุมนุมกันมากมาย ก็คิดจับ
 ลูกเศรษฐีที่ไปเที่ยวแต่ลูกพวกเศรษฐีได้กลับไปก่อน จึงจับ
 เอาพวกไปเที่ยวผู้เคราะห์ร้ายก็ โดนจับได้ประมาณ ๑๐ กว่าคน
 นอกจากชาวบ้านแล้วก็มีนักท่องเที่ยวถูกจับ ๔-๕ คน พวก
 นักเรียนกับอาจารย์ถูกจับ ๓ คนพร้อมกับอาจารย์เตี้ยเอี้ยเจง
 ด้วย พวกคนร้ายมันสืบรู้ว่าคนไหนมีเงินอย่างไรทุกคนได้เสีย
 ค่าตายตามสภาพ ส่วนอาจารย์กับนักเรียนต้องเสียคนละหมื่น
 เหมียนจั้นระหว่างนั้นเงินเหมียนหนึ่งแลกได้เงินไทยเจ็ดสตึง
 เท่ากับคนละ ๑๗,๕๐๐ บาท อาจารย์เตี้ยเอี้ยเจงมีสมัคร
 พรรคพวกมาก เมื่อถ่ายตัวออกมาแล้วก็มาเมืองไทย กับพวก
 ตั้งโรงเรียน "หวงทวน" เป็นอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมีชื่อ

เสียงมากและเจริญดี เหตุนี้เองเมื่อเทียบ แม่ทราบข่าวเป็น
 ห่วงมากและจดหมายสั่งให้กลับเมืองไทย การเรียนเลยสิ้นสุด
 เท่านั้นเอง บ้านเมืองวุ่นวายกันขึ้น วุ่นวายเนื่องจากสงคราม
 กลางเมือง เป็นเหตุให้เกิดลัทธิคอมมิวนิสต์ ขึ้นในเมืองจีน
 ปลุกปั่นชาวนาให้รวมกันปฏิวัติ ได้เที่ยวข่มขู่พวกมีเงิน
 หรือพวกที่ลูกค้าออกหาเงินต่างประเทศถือว่า เป็นพวกนาย
 หุ่นได้รับการขู่เข็ญ จนทำให้แม่เลี้ยงไม่สามารถจะทนต่อการ
 ขูดรีด จึงได้พาครอบครัวหนีภัยมาเมืองไทยพอเรียนจบชั้น
 มัธยม แม่เลี้ยงเกรงว่าผมจะกลับเมืองไทยแล้วให้ท่านอยู่
 คนเดียว แม่เลี้ยงจึงออกโครงการ ขอให้ผมแต่งงานที่เมือง
 จีนเสียก่อน ผมก็ไม่สามารถขัดความประสงค์ของแม่เลี้ยงได้
 เพราะท่านแสนดีรักใคร่ ถึงทำผิดก็ไม่ตีตำ นอกจากเขาน้ำตา
 ล้างหน้า จึงใช้ชีวิตเหมือนอยู่กับคุณแม่ทั่ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการ
 ทอບสนองบุญคุณของคุณแม่เลี้ยง เมื่อแม่เลี้ยงมากก็เอาลูก—
 สะไว้กับหลานมาด้วย จนเวลาผ่านไป ๕-๖ ปี พอรัฐบาล
 ก็มีคนตี้นปกครองเรียบร้อยคุณแม่เลี้ยง ก็พาลูก
 หลิงชายพร้อมทั้งลูกสะไว้หลานผม จึงได้ไปส่งมารดา
 กลับเมืองจีน ครั้งนี้ไปไม่นาน แล้วรีบกลับมาเมืองไทย
 เพราะเกี่ยวกับการค้า เมื่อกลับจากส่งแม่เลี้ยง และ

เมื่อยไปเมืองจีน เมื่อกลับมาแล้ว เตี้ย แม่และคุณน้าบุญยัง
ก็ ได้ ให้แต่งงานและได้ไปค้าขายอยู่ที่เซี่ยงใน พร้อมกับ
สงวน การค้ำหน้าว่าค้อยเจริญขึ้น คือทำการขายเครื่อง
สังฆภัณฑ์ ขายยาสำเร็จรูป ต่อมาได้รับอนุญาตให้เป็นตัวแทน
สรรพสามิกขายส่งสุราประจำอำเภอเซี่ยงใน อีกประเภทหนึ่ง
เนื่องจากงานมีมากจึงได้ ไปตามฮ่องยูน้องบุญธรรมมาช่วยเหลือ
และต่อมาก็ ได้จัดให้ชายข้าวแกง พร้อมกับได้แต่งงานกับ
นางหุย แซ่ฮาว จึงได้แยกออกค้าขายเป็นส่วนตัว ต่อมา
มีนโยบายจำกัดชาวต่างกั๋ว ไม่ให้อยู่ในจังหวัดใหญ่ ๆ อุบล
ก็อยู่ในท้องห้าม เป็นโอกาสดีซึ่งยู่จึงได้เข้าไปค้าขายข้าวแกง
และที่พักคนเดินทาง จึงทำให้ฮ่องยู่เขาตั้งตัวได้

ความจริงเตี้ยมีใจอยากจะกลับไปอยู่เมืองจีน ข้อ
สังเกตตอนที่ฮ่องยู่บึงเกิดเตี้ยไม่ได้ไปแจ้งเกิด เมื่อกลับ
มาถึงเมืองไทย จึงได้รู้ว่าเตี้ยเตรียมตัวจะไปเมืองจีน
เตี้ยพยายามขายสินค้าและของต่างๆ จนขายเกือบจะ
หมด แล้วพอดีที่ปากทักภาคตะวันออกของจีนและ
เกิดสงครามใหญ่ ทำให้ทางที่จะไปเมืองจีนอันตรายเลย
ไม่สมความตั้งใจของเตี้ย ทำให้เตี้ยเสียความตั้งใจเตี้ยจึง

ป่วยเป็นโรคโลหิตคืบคั้น ล้มป่วยได้ ๖-๗ วัน เตี้ยก็หมด
ลมหายใจถึงแก่กรรมที่บ้าน เมืองอุบลฯ ตรงกับวัน ขึ้น
๑๔ ค่ำ เดือน ๑๒ เมื่อทำการฌาปนกิจศพ และได้บรรจุอัฐิ
“แต่ศิโรนุสรณ์วัดเซื่องกลาง อำเภอเซื่องในเมื่อปี ๒๕๐๐

หลังจากเที่ยงถึงแก่กรรมแล้วพอทำบุญ ๑๐๐ วัน แล้วก็
ได้รับคุณแม่เขียวกับหลานจากเมืองอุบลฯ ออกไปอยู่ที่
เซื่องในด้วยกัน ระหว่างนั้นเจ๊อองก็ได้แต่งงานแล้ว และ
ไปค้าขายที่เซื่องด้วย คุณแม่เขียวได้มาอยู่ด้วยแล้ว พอถึงเดือน
๘ ขึ้น ๑ ค่ำ แม่ก็ได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคชรา เพราะอายุได้
๗๕ ปี หลังจากนั้นก็ได้ส่งลูก (รัตน) ไปเรียนวิชาชีพที่
นครราชสีมา เมื่อจบหลักสูตรจึงได้กลับมาตั้งร้านตัดเสื้อสตรี
พอสงครามโลกครั้งที่สองสงบลง ทางเมืองจีนซึ่งอยู่ในความ
ปกครองของรัฐบาลใหม่ คุณแม่เลี้ยงเกรงจะได้รับควมลำ
บากจึงได้พาผู้ชายหญิงพร้อมลูกสะใภ้กับหลานชาย พอได้
รับข่าวว่าคุณแม่เลี้ยงได้ถึงกรุงเทพฯฯ จึงได้เข้าไปรับที่กรุง
เทพฯ เมื่อทุกคนได้ถึงอุบลฯ เรียบร้อยแล้ว ก็ได้จัดหางาน
ทำไปพรางก่อน ผู้ที่ยังเรียนไม่จบก็ให้เข้าศึกษาต่อ จนทุก
คนได้บรรลุมผลแล้ว น้องชายคือช้องบึงเมื่อได้ผ่านการศึกษา
ในร้านค้า แล้วจึงได้มาแต่งงานกับคุณ เข็มแจ็ก แซ่ตั้ง
และจึงได้ไปออกร้านค้าขาย ที่จังหวัดชัยโสธร ชื่อร้าน

“สุนทรไทย” การค้าได้เจริญมาตามลำดับชั้นแนวหน้า ส่วน
 จังหวัดหรือประกายก็ได้เข้าทำงานในบริษัท การงานก็ดำเนิน
 ติมาตลอด น้องสาวชองเชียงก็ได้แต่งงานและมีกิจการค้าเจริญ
 ส่วนน้องๆก็ไม่หยดหนึ่ง ได้หัดวิชาอาชีพนอกจาก“จังหวัด
 ชวง” ได้ให้เข้าโรงเรียนจีนเรียนต่อจนจบ และได้เข้า
 ทำงานที่โรงเลื่อยสพานโคมอำเภอพิบูลฯ ตัวผมเองเมื่อ
 ภรรยาได้ถึงแก่กรรมแล้วหยุดค้า ได้ถูกเพื่อนที่ชื่อชอเปี้ยะชัก
 ขวนให้เข้าทำงานที่โรงเลื่อยสพานโคม ในหน้าที่พนักงาน
 บัญชีและหน้าที่ปฏิคม ต่อมาแต่แก่ก็ให้ย้ายไปอยู่แผนก
 อุตสาหกรรมโรงน้ำแข็ง ที่จังหวัดสุรินทร์อยู่ ๘-๙ ปี ก็
 ออกไปร่วมกับหลานชาย ทั้งโรงสีข้าวที่อำเภอหนองไผ่ จ.
 หนักเพชรบูรณ์ ได้ ๑ ปี เนื่องจากสถานการณ์เมืองเพชร
 เลวร้ายจึงถอนกลับมาอยู่กัณฑ์วารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ๒
 ๓ ปีทำงานส่วนตัว ผลสุดท้ายก็ย้ายบ้านมาอยู่เมืองอุบลฯ ตั้งแต่
 ปี ๒๕๒๓ (ผมที่เกิดเมืองอุบลฯ ย่อมไม่หนีเมืองอุบลฯ) ส่วน
 น้องชายชองบึงก็ได้ออกค้าด้วยตนเอง และชองบึงก็ไปออ
 ร้านที่ “ยโสธร” และได้แต่งงานกับคุณเข็มเจ็ก น้องสาว
 ชองเชียงก็ได้แต่งงานกับคุณองมก เจ้าของโรงขนาดเล็ก ที่อำเภอ

เสียงมากและเจริญดี เหตุนี้เองเมื่อเกีย แม่ทราบข่าวเป็น
 ห่วงมากและจดหมายสั่งให้กลับเมืองไทย การเรียนเลยสิ้นสุด
 เท่านั้นเอง บ้านเมืองว่ากับชั้น วุ่นวายเนื่องจากสงคราม
 กลางเมือง เป็นเหตุให้เกิดลัทธิคอมมิวนิสต์ ขึ้นในเมืองจีน
 ปลุกปั่นชาวนาให้รวมกันปฏิวัติ ได้เที่ยวข่มขู่พวกมีเงิน
 หรือพวกที่ถูกฉ้อฉลออกหาเงินต่างประเทศถือว่า เป็นพวกนาย
 หุ่นได้รับการขู่เข็ญ จนทำให้แม่เลี้ยงไม่สามารถจะทนต่อการ
 ขูดรีด จึงได้พาครอบครัวหนีภัยมาเมืองไทยพอเรียนจบชั้น
 มัธยม แม่เลี้ยงเกรงว่าผมจะกลับเมืองไทยแล้วให้ท่านอยู่
 คนเดียว แม่เลี้ยงจึงออกโครงการ ขอให้ผมแต่งงานที่เมือง
 จีนเสียก่อน ผมก็ไม่สามารถขัดความประสงค์ของแม่เลี้ยงได้
 เพราะท่านแสนดีรักใคร่ ถึงทำผิดก็ไม่ตีค่า นอกจากเอาหน้าคา
 ด้างหน้า จึงใช้ชีวิตเหมือนอยู่กับคุณแม่ตัว ทั้งนี้เพื่อเป็นการ
 ทอบสนองบุญคุณของคุณแม่เลี้ยง เมื่อแม่เลี้ยงมากี่เอาลูก—
 สะใภ้กับหลานมาด้วย จนเวลาผ่านไป ๕-๖ ปี พ่อรัฐบาล
 ก็มึนตึ้นปกครองเรียบร้อยคุณแม่เลี้ยง ก็พาลูก
 หลิ่งชายพร้อมทั้งลูกสะใภ้หลานผม จึงได้ไปส่งมารดา
 กลับเมืองจีน ครั้งนี้ไปไม่นาน แล้วรีบกลับมาเมืองไทย
 เพราะเกี่ยวกับการค้า เมื่อกลับจากส่งแม่เลี้ยง และ

เมียไปเมืองจีน เมื่อกลับมาแล้ว เตี้ย แม่และคุณน้าบุญยัง
ก็ ใต้ ให้แต่งงานและใต้ไปค้าขายอยู่ที่เชิงใน พร้อมทั้ง
สงวน การค้ำหน้าว่าค่อยเจริญขึ้น คือทำการขายเครื่อง
สังฆภัณฑ์ ขายยาสำเร็จรูป ต่อมาได้รับอนุญาตให้เป็นตัวแทน
สรรพสามิกขายส่งสุราประจำอำเภอเชิงใน อีกประเภทหนึ่ง
เนื่องจากงานมีมากจึงได้ ไปตามฮ่องย่น้องบุญธรรมมาช่วยเหลือ
และต่อมาก็ ได้จัดให้ชายข้าวแกง พร้อมกับใต้แต่งงานกับ
นางหุย แซ่ฮาว จึงได้แยกออกค้าขายเป็นส่วนตัว ต่อมา
มีนโยบายจำกัดชาวต่างกั้ว ไม่ให้อยู่ในจังหวัดใหญ่ ๆ อุดม
ก็อยู่ในท้องหาม เป็นโอกาสดีฮ่องย่น้องจึงได้เข้าไปค้าขายข้าวแกง
และที่พักคนเดินทาง จึงทำให้ฮ่องยู่เขาตั้งตัวได้

ความจริงเตี้ยมีใจอยากจะกลับไปอยู่เมืองจีน ข้อ
สังเกตตอนที่ฮ่องยู่บังเกิดเตี้ยไม่ได้ไปแจ้งเกิด เมื่อกลับ
มาถึงเมืองไทย จึงได้รู้ว่าเตี้ยเตรียมตัวจะไปเมืองจีน
เตี้ยพยายามขายสินค้าและของต่าง ๆ จนขายเกือบจะ
หมด แล้วพอดีญี่ปุ่นยกทัพบุกภาคตะวันออกของจีนและ
เกิดสงครามใหญ่ ทำให้ทางที่จะไปเมืองจีนอันตรายเลย
ไม่สมความตั้งใจของเตี้ย ทำให้เตี้ยเสียความตั้งใจเตี้ยจึง

ป่วยเป็นโรคโลหิตคืบตัน ล้มป่วยได้ ๖-๗ วัน เคียกก็หมด
ลมหายใจถึงแก่กรรมที่บ้าน เมืองอุบลฯ ตรงกับวัน ขึ้น
๑๔ ค่ำ เดือน ๑๒ เมื่อทำการฌาปนกิจศพ และได้บรรจุอัฐิ
“แต่ศิริอนุสรณ์วัดเขื่องกลาง อำเภอเขื่องในเมื่อปี ๒๕๐๐

หลังจากเที่ยงถึงแก่กรรมแล้วพอทำบุญ ๑๐๐ วัน แล้วก็
ได้รับคุณแม่เขี้ยวกับหลานจากเมืองอุบลฯ ออกไปอยู่ที่
เขื่องในด้วยกัน ระหว่างนั้นเขี้ยวก็ได้แต่งงานแล้ว และ
ไปค้าขายที่เขื่องด้วย คุณแม่เขี้ยวได้มาอยู่ด้วยแล้ว พอถึงเดือน
๘ ขึ้น ๑ ค่ำ แม่ก็ได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคชรา เพราะอายุได้
๗๕ ปี หลังจากนั้นก็ได้ส่งลูก (รัตนา) ไปเรียนวิชาชีพที่
นครราชสีมา เมื่อจบหลักสูตรจึงได้กลับมาตั้งร้านตัดเสื้อสตรี
พอสงครามโลกครั้งที่สองสงบลง ทางเมืองจีนซึ่งอยู่ในความ
ปกครองของรัฐบาลใหม่ คุณแม่เลี้ยงเกรงจะได้รับควมลำ
บากจึงได้พาคุณชายหญิงพร้อมลูกสะใภ้กับหลานชาย พอได้
รับข่าวว่าคุณแม่เลี้ยงได้ถึงกรุงเทพฯฯ จึงได้เข้าไปรับที่กรุง
เทพฯฯ เมื่อทุกคนได้ถึงอุบลฯ เรียบร้อยแล้ว ก็ได้จัดหางาน
ทำไปพรางก่อน ผู้ที่ยังเรียนไม่จบก็ให้เข้าศึกษาต่อ จนทุก
คนได้บรรลุผลแล้ว น้องชายคือช้องบึงเมื่อได้ผ่านการศึกษา
ในร้านค้า แล้วจึงได้มาแต่งงานกับคุณ เขียมแจ็ก แซ่ตั้ง
และจึงได้ไปออกร้านค้าขาย ที่จังหวัดยโสธร ชื่อร้าน

“สุนทรไทย” การค้าได้เจริญมากตามลำดับชั้นแนวหน้า ส่วน
 จักรวรรดิหรือประกายก็ได้เข้าทำงานในบริษัท การงานก็ดำเนิน
 ติมาตลอด น้องสาวชองเชียงก็ได้แต่งงานและมีกิจการค้าเจริญ

ส่วนน้องๆ ก็ไม่หยุ่คหนึ่ง ได้หัดวิชาอาชีพนอกจาก “จัน
 ชวง” ได้ให้เข้าโรงเรียนจีนเรียนต่อจนจบ และก็ ได้เข้า
 ทำงานที่ โรงเลื่อยสะพานโคมอำเภอพิบูลฯ ตัวผมเองเมื่อ
 ภรรยาได้ถึงแก่กรรมแล้วหยุดค้า ได้ถูกเพื่อนที่ชื่อขอเบ็ยะชัก
 ขวนให้เข้าทำงานที่ โรงเลื่อยสะพานโคม ในหน้าที่พนักงาน
 บัญชีและหน้าที่ปฏิคม ต่อมาเด้าแก่ก็ให้ย้ายไปอยู่แผนก
 อุตสาหกรรมโรงน้ำแข็ง ที่จังหวัดสุรินทร์อยู่ ๘-๙ ปี ก็ล
 ออกไปร่วมกับหลานชาย ทั้งโรงสีข้าวที่อำเภอหนองไผ่ จ
 ฬัดเพชรบูรณ์ ได้ ๑ ปี เนื่องจากสถานการณ์เมืองเพชร
 เลวร้ายจึงถอนกลับมาอยู่กัณฑลารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ปร
 บัทำงานส่วนตัว ผลสุดท้ายก็ย้ายบ้านมาอยู่เมืองอุบลฯ ทั้ง
 ปี ๒๕๒๓ (ผมที่เกิดเมืองอุบลฯ ย่อมไม่หนีเมืองอุบลฯ) ส่วน
 น้องชายชองบั้งก็ได้ออกค้าด้วยตนเอง และชองบั้งก็ไปออ
 ร้านที่ “ยโสธร” และได้แต่งงานกับคุณเข็มแจ็ก น้องสา
 ชองเชียงก็ได้แต่งงานกับคุณยมก เจ้าของโรงชแล็ก ที่อำเภอ

บ้านไม่จ้างขวง เมื่ออายุพอควรแล้วก็ได้แต่งงานกับคุณมาลินี
 สรุพัฒนาในเมืองอุบลฯ ทั้งสามคนก็มีโชคในการค้าขาย
 เรียกว่าตงเนื้อตงตัวได้ ส่วนคุณแม่เลี้ยง "ดี หง ลัง" ก็ถึง
 แก่กรรมด้วยโรคคนแก่เมื่อปี ๒๕๑๘ อายุ ๘๓ ปี ส่วนศพนั้นได้เอา
 ไปบรรจุในขวงจ้อย (สุสาร) ขวงเซย กม. ๔ เมืองอุบลฯ
 ส่วนภรรยา "น้อม เยียา เขียม" ก็ได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่
 ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๗ อายุได้ ๗๘ ปี ศพได้บรรจุในขวงจ้อย
 สุสานขวงเซยเช่นกัน

ความตายเป็นสิ่งที่แน่นอน จะยากดีมีจน ก็ไม่พ้น
 เบื้องตระกอน

■ อันความตาย	ชายนารีหนี	ไม่พ้น
จะมีจนก็ต้องตาย	วายเป็นผี	
ถึงแสนรัก	ก็ต้องร้าง	ห่างกันที่
ไม่วันนี้	ก็วันหน้า	จริงหนาเรา

ชีวิตกับการสังคมของข้าพเจ้า ในวัยหนุ่มของข้าพเจ้า
 ระหว่างที่ค้าขายอยู่กับบิดามารดาที่อุบลฯ ได้มีเพื่อนรุ่นพี่
 และรุ่นเดียวกัน ในเวลาว่างได้ชักชวนกันเล่นกีฬา เช่น
 ฟุตบอล แบดมินตัน และบิงปอง เท่าที่จำได้ต่อคณะ มี
 พุ่มงคลและชัย กรินชัย พี่ประกอบ พี่ประกิจ ที่รุ่นเดียว
 กันมี คุณสวัสดิ์ ติรพัฒน์ คุณสวาท ติรพัฒน์ คุณเอี่ยม-
 เชียง คุณเอี่ยมเต่ง คุณเอี่ยมชวค ปรีเปรม คุณบัววันเซ็ง
 สุธพัฒน์ คุณยง (ทวงเสียด) โกศลวัฒน์ คุณชอเบ็ยะ แซ่แต้
 และช่อ่งเซ็ง แท้ศิริ เป็นต้นเท่าที่จำได้ ต่อมาเมื่อการกีฬา
 ในอุบลฯ เจริญขึ้น ได้จัดทีมร่วมแข่งขันกับทีมโรงเรียน-
 เบ็ญจมะมหาธา ในเทศกาล เช่นงาน "เฉลิมพระชนม-
 พรรษา และงานอื่นๆ อีก (แต่จำไม่ได้เพราะเวลาล่วงเลย
 มาครึ่งศตวรรษ) แล้วพวกเราจึงได้ประชุมกันว่าจะขอตั้งสมาคม
 ทุกคนลงความเห็นว่ายามันเลือกพ่อค้าจะตั้งเป็นสมาคมพ่อค้า
 ผลสุดท้ายจึงตั้งชื่อว่า "อุบลวานิชสมาคม" แต่เห็นว่าพวก
 เราเป็นเพียงลูกพ่อค้าเท่านั้น จึงลงมติเรียนเชิญคุณพระพร
 พิทักษ์ เจ้าของร้าน "อุบลไฮสตร" ซึ่งคุณสวัสดิ์ ติรพัฒน์
 เป็นผู้จัดการ และได้เรียนเชิญ "คุณหลวงพลภักดิ์พานิช"

บิณฑุกุมภมณฑล กรินชัย มาเป็นอุปนายก ขณะนั้นเป็นปี พ.ศ. ๒๔๗๔ พอประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ทางลาวได้จัดการฉลองรัฐธรรมนูญ ที่อุบลฯ ก็มีการจัดฉลอง ทีมฟุตบอลของอุบลวานิชสมาคมก็ได้ร่วมฉลอง โดยส่งทีมนักฟุตบอลทุกๆปี ต่อมาพวกคณะฟุตบอลก็ได้แยกย้ายกันไปหาอาชีพ ประสพกับรถไฟมาถึงอุบลฯ มีพวกพ่อค้ามาตั้งร้านค้ากันมากขึ้นทุกๆวัน จึงได้โอนสมาคมให้พ่อค้าจริงๆ มาดำเนินการมาหลายยุค ชุดปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๒๘) นายกสมาคมได้แก่ คุณณรงค์ดี-พรวิวัฒนากุล

ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สองสงบลงฝ่ายพันธมิตรชนะสงคราม การปลดอาชุทธทหารญี่ปุ่นในภาคเอเชีย ทหารจีนได้เป็นผู้ปลดอาชุทธทหารญี่ปุ่นที่เมืองสุวรรณเขต พวกพ่อค้าในเมืองอุบลฯ ก็ได้จัดทัพไปต้อนรับทหารจีน ข้าพเจ้าก็ได้เป็นตัวแทนชาวจีนในเมืองอุบลฯ และในระหว่างสงครามไทยอินโดจีน ก็ได้อาสาสมัครรักษาแนวทางจากเขตอำเภอเชียงใน และได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการ บริษัท อุบลจังหวัดพาณิชย์สาขาเชียงใน จนบริษัทได้กิจการ เป็นกรรมการจัดการลูกเสืออำเภอเชียงใน และเป็นลูกเสือชาวบ้านรุ่น๗๕๕/๓ ปี ๒๕๑๙

หมายเหตุ การที่ได้จากอุบลบ้านเกิด เกี่ยวกับการอาชีพ
 บัดนี้ ได้กลับมาบ้านเกิดแล้ว ถึงไม่ใช่ที่เดิม แต่ก็คือ
 "เมืองอุบลบ้านเกิดนั้นเอง เพื่อเป็นการพักผ่อนยามอายุ
 ชรา คือบ้านเลขที่ ๑๙ ซอยร่วมญาติ (แสงวิวัฒน์)
 ถนนบูรพาใน (บ้านหมู่ ๔ ถนนอุปถัมภ์ จังหวัด
 อุบลราชธานี

ประเทศไทยสมัยข้าว่าเป็นเมืองพุทธ

ประเทศไทยอยู่เย็นเป็นสุขทุกสมัย เพราะไทยเรา
 เอกราช มีศาสนา พระมหากษัตริย์ ทรงธรรมคำรงมา ไ
 รมเย็นทั่วหัวพระบารมี บรรพบุรุษได้แผ้วถางสร้างให้
 หลังได้อยู่เย็นเป็นถิ่นที่ ขอน้อมระลึกถึงพระคุณของท่าน
 เราจึงพลีชีพบ่องครองต่อไป องค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ร่วมจิตทุกชีวิตของชาวไทย

ข้าพระพุทธเจ้า ขอถวายพระพรแก่พระเจ้าอยู่หัว และ
พระแม่เจ้าเหนือหัว ขอจงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

“ขอเทวัน	ชั้นฟ้า	จงธารักษ์
ทรงพิทักษ์	จอมบพิตร	อริสราณ
พระปราศจากทุกข์	สุขสันติ	นิรันดร
เจริญพร	ภิญโญ	เกษไชย
“พระทรงเป็น	เช่นชนนี	ที่ปกเกล้า
พระทรงแผ่	ห่วงใย	ไทยประชา
พระคุณล้ำ	ไทยภพ	จบโลกา
คุณมารคา	เอื้อบุตร	สุกว่าพรณ.

ทวยเกล้า ทวยกระหม่อม ขอเคชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

สรวิวัฒน์ แท้ศิริ เฑชววรรณสถิต

๐๐ ร่ม พระ พุท ๐๐

๐ ร่มไม้เอ็น	พักผ่อน	ร้อนหาย
ร่มเงาญาติ	เย็นสบาย	หายเจ็บเหงา

ร่วมพ่อแม่	เย็นสุข	ทุกข์บ้างเบา
เกิดเย็นเกล้า	เกล้าคลุก	อยู่ทุกยาม
ร่วมอาจารย์	กันเขลา	เกิดเขาว์กล้า
ร่วมราชา	กันศัตรู	ให้รู้ขาม
ร่วมพระพุทธ	กันร้อน	ผ่อนรุกราม
ให้โลกสาม	เย็นชื่น	กว่าอื่นใด.

"สพุทธส ฐมฺวโรโต ชินาคี
นคฺติ สน ปรี สุขี"

■ ขม รม พุทธ อัม ■

□ แคนโสภณ	ถิ่นไหน	ไม่.ทียมเท่า
ภายใต้ร่วม	พุทธธัม	อันผ่องใส
เหมือนประธิป	สองชน	ให้พันภัย
สังกมใน	"พุทธศาสน"	ปราศอธรรม

■ พหุมาติ มารดา ปัตตาโร ■

“มารกา บิดา ชื่อว่าเป็นพรหมของบุตร”

- อันมารกาบิดา ที่อาศรัย
บุตรใดมีอยู่ เป็นครูสอน
ท่านเหมือนพรหม เทวาสถาพร
คิดแต่สอนเมตตา พาไปดี
- บิดา มารดา ชื่อว่า เป็นอาจารย์คนแรก □
- พ่อแม่ กล่อมเกลี้ยง เลี้ยง พรว้าสอน
ตั้งแต่อ่อน บุตรออก บอกภาษา
ทั้ง ยืน เดิน นั่ง นอน คอยสอนมา
จึงชื่อว่า บุรพา องค์อาจารย์
- ความรักใคร่ หรือจะเปรียบ พ่อ แม่รัก □
- ความรักของพ่อแม่ เปรียบทุกสิ่ง ยิ่งรักอื่น
ทั้งหวานชื่น อ่อนละมุน อบอุ่นเหลือ
เป็นรักแท้ ไม่มี ราคีเจือ
ควรเทอดเหนือ รักใคร่ๆ ในโลกเอย.
- นโม มอบพระ ผู้เสวยสวรรค
แขนมอบ พระทรงธรรม เทอกล้ำ
ดวงใจมอบเมียงขวัญ และแม่
เกียรติศักดิ์ รักของข้า มอบไว้แก่ตัว

□ วาจาจริง เป็นสิ่งไม่ตาย □

□ สาธุชน	คนดี	มีสัจจะ
มุ่งธรรม	ซื่อตรง	กตัญญู
ย่อมไถ่มี	เกียรติยศ	ปรากฏไกล
ด้วยดวงใจ	สัจจะมั่น	นิรันดร

□ ชื่อ กิน ไม่หมด □

□ สักวา	คนที่ชื่อ	ดีสุจริต
เป็นนิมิต	คนดี	ซื่อสัตย์
เปรียบพุดชา	เต็มต้น	ด้วยผลไม้
ย่อมมีกิน	มีใช้	ในทุกกาล

□ คต กิน ไม่ นาน □

แต่คนคต	คิดตนเอง	ว่าเก่งกาจ
ไม่ช้าพลาด	เพราะคนรู้	อยู่ทุกด้าน
เหมือนไม้ไคร้	กิ่งแห้ง	แล้งสายธาร
ไม่ช้านาน	กิ่งเศร้า	อับเฉาตายเอย

■ อมมํ ปิตี สุขํ เสติ ■

“ผู้เปี่ยม ในธรรม ย่อม อยู่สุข”

□ คนใด	ใฝ่จิตพร้อม	คุณธรรม
เพียรประพฤติกิ	ประจำ	ทั่วหน้า
เสพย์สุข	ทุกกาลหน้า	กลอดชีพรานา
อำนาจ	ลือลั่นหล้า	พรังพร้อมกิตติคุณ

(จงเตือนตนด้วยตนเอง)

■ อตฺตนา โจทยตฺตํ ■

□ คนเตือน คน	ของตน	ให้พันผิด
คนเตือนจิต	คนได้	ใครจะเหมือน
คนเตือนคน	ไม่ได้	ใครจะเตือน
คนอย่าเชื่อน	เตือนตน	ให้พันภัย

■ ย โส สหุขานมฺเขยฺย ■

“เมื่อได้ยศ	แล้วอย่า	มัวเมา
กึกว่าตัว	ของเรา	เลิศล้ำ
เห็นคนอื่น	หมิ่นเขา	ไม่ใช่คนเอย
ถึงยิ่งได้	ก็ไม่พิน	กลับแพ้มฤตยู

● สิ่งใดในโลกล้วน	อนิจจัง
คงแต่บุญบาปยัง	เที่ยงแท้
คือเงาคิดตัวทรง	ตรึงแน่นอยู่นา
ตามแต่บุญบาปแล้	ก่อก่อรักษา

○ **คฺตาหิ อคฺตโน นาโถ** ○

” พง	จุมุกคนอื่น	นั้น	หายใจ
พง	ปากท่าน	ชานไซ	กล่าวด้อย
พง	หูท่าน	สับใน	คำกล่าว นั้น
พง	ท่านจง	ให้น้อย	กว่าฟังตนเอง

● **พระคาถา พุทธวิทยาत्म** ●

ของหลวงปู่ครูบาธรรมชัย (ธมฺมชโย)

วัดทุ่งหลวงเชียงใหม่

นะโม ทัสสะ ภะคะวะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (ว่าให้ถูก
 อักษรทุกคำ) พุทธัง ธัมมมัง สังฆัง จากกันทั้ง มะระณะ
 กัน ปาณาติกัน สารพัตถกันกัน พุทธัง อะระหังจังงั
 ภาเว สัมปติจามิเมสัมมุขา สัพพาหะระติ เทสสัมมุขา อี
 อะระนัง อะระหัง กุสลาธัมมา สัมพุทธโธ ทุ สะ นะ โส นะ

โมพุทธธายะ (ท่านว่า คานานี้ กั้นอาหารแสลงและอาถรรพ์
ยาพิษ หรือความชั่วลามก สิ่งที่เกิดจาก ดิน น้ำ ลม ไฟ
อากาศภูติผี เปรต ใช้คาถาเสกบั้งกันตัว

๐๐ คติพจน์ ๐๐
ของ "ธัมมวาที ภิกษุ"

๐๐ จงกุเกิด ของตน เร่งชวนชวน
จะเสียดาย เวลา อย่าไถด
อย่าประมาท พลาดปลั้ง ระวังใจ
จงเชื่อใน สัจจะธรรม ลำับัญญา

□ สร้างอะไรไม่ยาก เท่าสร้างคน □

□ สร้างศึกษาราม	ใหญ่โต	รโหฐาน
สร้างไม่นาน	ก็สำเร็จ	เสร็จทุกหน
แต่สร้างยาก	นั้นหรือ	คือสร้างคน (คน)
มิได้ผล	ทุกครั้ง	ดุจตั้งใจ

■ พระคาถาครอบจักรวาล ■

□ โอม. กุจะครอบแผ่นดิน กุจะครอบสมุทสายสินธุ์
กุจะครอบพระอินทร์และพระพรหม กุจะครอบพระยมแล

พระกาฬ กุจะครอบพระจักกุธาลทั้ง ๔ กุจะครอบครอง
ทั้งตัวกู กุเป็นลูกปู่เจ้าสมิงพราย กุจึงให้กูเรียกมนต์และ
จำมนต์ อย่าได้ไปไกลจากตนกู ไอม่ประสิทธิแก่กู สะวาหะ
(ภาดาบหน้ พระอาจารย์บอกว่า ใช้ได้ทุกประการ
ใช้ทำน้ำมนต์ครอบภาดาทั้งปวง ไม่แปรปรวน ใครมีของดี
แพ้วเรามาหาเราแล)

๐๐ พระคาถาพระเจ้าห้ามอาวู ๐๐

" สัตถะนุง อากันทิตู ทักวา สัชเชตุง นาทาสี
(หมายเหตุ เสกบ้องกันอาวู มีคืบั้น ของอาจารย์มะขามเฒ่า)

๐๐ พระคาถาแคล้วคลาด ๐๐

ของอาจารย์วัดท่าฉลอม กูเกิด

■ สติสัจจติ ธนุเจวะ สัพพะเต อาวูธานีจะ ภาคก

ภคกา วิจฺณานิ โสมังนะเมนะ ผุสสันติ

ภาดาทุกภาดา ล้วนแต่ศักดิ์สิทธิ์ได้ผลมาจาก ไบราณ
กาล แต่ต้องตั้งใจท่องบ่นประจำ จะศักดิ์สิทธิ์จริงๆไม่ใช่เอา
มาเก็บไว้เฉยๆ แล้วจะได้ผลอย่างไร เราเคารพท่าน ท่าน
ย่อมคุ้มครองเรา

สรวิธณ์ ผู้บันทึก

จากเอกชนอาสาสมัคร (บทส่งท้าย)

๐๐ ต้นตัว เตรียมต่อสู้ กับศัตรูของชาติ ๐๐

กองกำลังทหารต่างชาติ ได้เคลื่อนเข้ามาประชิดก๊ก
แดนไทยเป็นจำนวนมาก อันอาจคุกคามต่อไทยได้ทั้งในปัจจุ
บันและอนาคต ด้วยความยิ่งใหญ่ใฝ่สูงของชาติที่ก้องการจะ
มีอิทธิพลครอบครองต่อประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียง
เฉียงใต้ มีความฮึกเหิมและบ้าคลั่ง ในกำลังทหาร ซึ่งได้
สร้างสมไว้เป็นจำนวนมาก และอาจลุกล้ำย้ายเข้ามาในผืน
แผ่นดินไทย

“ชาติไทยมิเคยเกรงกลัวใคร แต่เราก็ไม่ควรตั้งอยู่ใน
ความประมาท” อันอาจจะนำมาซึ่งความหายนะ และภัยพิ
บัติอย่างใหญ่หลวงแก่ชาติบ้านเมือง ประชาชนทั้งชาติอาจจะ
ตกอยู่ในความยากลำบาก พลัดพรากเราชอบทั้งปวง แม้อาจ
จะต้องพรากจากลูก ผัวอาจต้องพรากจากเมีย คนในเมือง
ต้องไปอยู่ป่า หรือลงเรือหนีชมซานไปขออาศัยอยู่ในแผ่นดิน
ของคนอื่นชนชาติอื่น จะต้องเหนื่อยยากลำบากกาย ถูกกด
ขี่ข่มเหงน้ำใจ หมกคักก็ศรี และอับอายเขาไปทั่วทั้งโลก กัง
ที่เราเห็นอยู่ในทุกวันนี้ จากประเทศใกล้เคียง

ในประวัติศาสตร์อันยาวนานของชาติ ชนชาติไทยบาง
 ส่วนได้อพยพหลบหนีคนชาติอื่น ลงมาทางใต้หลายครั้งหลาย
 หนแล้ว บรรพบุรุษของเราได้ข้ามภูเขามาหลายลูก ได้ข้าม
 แม่น้ำมาหลายสาย จนสุดแผ่นดิน สุดแม่น้ำ. ณ ที่นี้เรา
 จะไม่หนีอีกต่อไปแล้ว เมื่อเกิด ณ ที่นี้ก็ต้งตาย ณ ที่นี้กระ
 คุกของเราจะต้องฝังอยู่บนผืนแผ่นดินนี้ เราจะปกป้องรักษา
 แผ่นดินอันเป็นมรดกที่บรรพบุรุษของเราได้เอาเลือด เอา
 เนื้อ เอาชีวิตเข้าแลกไว้ ให้ตัวเราได้อยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข
 มาจนถึงทุกวันนี้ ลูกหลานของเราต้องมีแผ่นดินอยู่อย่างผาสุก
 ตลอดไปจนชั่วนิรันดร์

ชาวไทยทั้งปวง ขอจงได้ตื่นขึ้น ณ บัดนี้ หลุดพ้นจาก
 ความหลับใหล มัวเมา ฝังเพื่อทั้งปวง ของสภาพสังคมใน
 ปัจจุบัน ระงับการกอบโกย เสวยสุข มัวเมาในลาภ อศ
 สรรเสริญ แก่งแย่ง ริษยา ชิงดีชิงเด่นกัน ขอได้โปรดร่วม
 แรงร่วมใจกัน ทุกพรรคทุกฝ่าย ทุกสาขา อาชีพ ทุกชั้น
 วรรณะ รวมพลัง ร่วมใจ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียว เพื่อ
 ร่วมกันป้องกันแผ่นดินไทย อันอุดมสมบูรณ์ รักษาเอกราช
 อธิปไตยของชาติ และป้องกันศาสนา พระมหากษัตริย์ ที่

เราเกิดทุนและหวงแหน

เรามีทหารที่เด็ดเดี่ยวกล้ากล้า เรามีปวงประชา ที่
พร้อมจะร่วมศึกกับทหารหาญ ขอให้รัฐบาลจงคอบสนอง
ความปรารถนาของประชาชนในชาติซึ่งได้ตื่นขึ้นมาแล้ว และ
พร้อมที่จะเสียสละชีวิตและเลือดเนื้อ เพื่อปกป้องผืนแผ่นดิน
ไทย จนกว่าจะได้ชัยชนะ คนไทยเราจะไม่หนีไปไหน เรา
จะร่วมกันต่อสู้ ณ ที่นี้/

หมายเหตุ: การที่ได้จากอุบลบ้านเกิด เกี่ยวกับ
การอาชีพ บัดนี้ได้กลับมาบ้านเกิดแล้ว ถึงไม่ใช่ที่เดิม แต่
ก็คือ "เมืองอุบลบ้านเกิดนั่นเอง" เพื่อเป็นการพักผ่อน
ยามอายุชรา คือ บ้านเลขที่ ๑๔ ซอยร่วมญาติ (แสงวิวัฒน์)
ถนนบูรพาใน (บ้านหมู่ ๔ ถนนอุปถัมภ์) จังหวัด
อุบลราชธานี

พิมพ์ที่ **บุญฟ้า** การพิมพ์

339-341 ถนนพรหมเช อ.เมือง จ.อุบลฯ

☎ 4577

รับพิมพ์ สังกัดพิมพ์ทุกชนิด

นายบุญสวย ไสยสมบัติ เจ้าของ

ผู้พิมพ์-ผู้โฆษณา